

EBA/GL/2021/14

22. marraskuuta 2021

Ohjeet

direktiivin (EU) 2019/2034 mukaisesta sisäisestä hallinnoinnista ja ohjauksesta

1. Noudattamista ja ilmoittamista koskevat velvoitteet

Näiden ohjeiden asema

1. Nämä ohjeet on annettu asetuksen (EU) N:o 1093/2010¹ 16 artiklan nojalla. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaisten viranomaisten ja finanssilaitosten, sijoituspalveluyritykset mukaan luettuina, on kaikin tavoin pyrittävä noudattamaan näitä ohjeita.
2. Ohjeissa esitetään Euroopan pankkiviranomaisen (EPV) näkemys asianmukaisista Euroopan finanssivalvojen järjestelmässä toteutettavista valvontakäytännöistä ja siitä, miten unionin oikeutta on sovellettava tietyissä asioissa. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 4 artiklan 2 kohdassa määriteltyjen toimivaltaisten viranomaisten, joihin näitä ohjeita sovelletaan, on noudatettava ohjeita sisällyttämällä ne tarpeen mukaan valvontakäytäntöihinsä (esim. muuttamalla oikeudellista kehystään tai valvontamenettelyjään). Tämä koskee myös ohjeita, jotka on suunnattu ensisijaisesti sijoituspalveluyrityksille.

Raportointivaatimukset

3. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti kunkin toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle viimeistään 16.05.2022. , noudattaako se tai aikooko se noudattaa näitä ohjeita, sekä esitettävä perustelunsa, mikäli se ei noudata ohjeita. Jos ilmoitusta ei toimiteta tähän määräaikaan mennessä, Euroopan pankkiviranomainen katsoo, ettei toimivaltainen viranomainen noudata ohjeita. Ilmoitukset lähetetään Euroopan pankkiviranomaisen verkkosivustolla olevalla lomakkeella sähköpostitse osoitteeseen compliance@eba.europa.eu. Viitteeksi merkitään ”EBA/GL/2021/14”. Ilmoituksen voi lähettää ainoastaan sellainen henkilö, jolla on asianmukaiset valtuudet ilmoittaa ohjeiden noudattamisesta toimivaltaisen viranomaisen puolesta. Myös ohjeiden noudattamisen osalta tehtävistä muutoksista on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle.
4. Ilmoitukset julkaistaan Euroopan pankkiviranomaisen verkkosivustolla asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1093/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Sisältö, soveltamisala ja määritelmät

Sisältö

- 5. Näissä ohjeissa määritellään direktiivin (EU) 2019/2034 26 artiklan 4 kohdan mukaisesti² sisäisen hallinnoinnin järjestelyt, prosessit ja mekanismit, jotka sijoituspalveluyritysten on pantava täytäntöön kyseisen direktiivin IV osaston 2 luvun 2 jakson mukaisesti tehokkaan ja luotettavan hallinnon varmistamiseksi.
- 6. Näitä ohjeita sovelletaan rajoittamatta direktiivin (EU) 2014/65 9, 16, 23 ja 24 artiklan, komission delegoidun asetuksen (EU) 2017/565 ja komission delegoidun direktiivin (EU) 2017/593 säännösten soveltamista.

Vastaanottajat

- 7. Ohjeet on osoitettu asetuksen (EU) 1093/2010 4 artiklan 2 kohdan viii alakohdassa tarkoitetuille ja direktiivin (EU) 2019/2034 3 artiklan 1 kohdan 5 alakohdassa määritellyille toimivaltaisille viranomaisille ja asetuksen (EU) 1093/2010 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuille finanssilaitoksille, jotka ovat direktiivin (EU) 2014/65 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdassa määritellyjä sijoituspalveluyrityksiä, joihin ei sovelleta direktiivin (EU) 2019/2034 2 artiklan 2 kohtaa ja jotka eivät täytä kaikkia pienten ja ilman sidossuhteita olevien sijoituspalveluyritysten ehtoja asetuksen (EU) 2019/2033 12 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Soveltamisala

- 8. Ohjeita sovelletaan sijoituspalveluyritysten hallinnointi- ja ohjausjärjestelyihin direktiivin (EU) 2019/2034 mukaisesti ja niiden organisaatorakenteisiin ja vastuualueisiin sekä prosesseihin, joita käytetään kaikkien sijoituspalveluyrityksiin kohdistuvien tai mahdollisesti kohdistuvien riskien³ tunnistamiseen, hallintaan, valvontaan ja raportointiin, sekä sisäisen valvonnan järjestelmään.
- 9. Ohjeita sovelletaan sijoituspalveluyrityksiin yksittäisinä yrityksinä ja konsolidoinnin perusteella direktiivin (EU) 2019/2034 25 artiklan mukaisesti.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/2034, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019, sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta ja direktiivien 2002/87/EY, 2009/65/EY, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU ja 2014/65/EU muuttamisesta.

³ Viittaukset riskeihin näissä ohjeissa sisältävät kaikki riskit, joita sijoituspalveluyrityksiin kohdistuu tai voi kohdistua, mukaan lukien asiakkaisiin, markkinoihin ja sijoituspalveluyritykseen kohdistuvat riskit sekä likviditeettiriskit, operatiiviset riskit, mukaan lukien oikeudelliset ja tietotekniikkariskit ja maineriskit, ESG-riskit sekä rahanpesuriskit ja terrorismin rahoitusta koskevat riskit.

10. Ohjeiden tarkoituksena on kattaa kaikki olemassa olevat hallintorakenteet asettamatta etusijalle mitään erityistä rakennetta. Ohjeissa ei puututa kansallisen yhtiölain mukaiseen yleisen toimivallan jakautumiseen. Ohjeita tulee soveltaa jäsenvaltioissa käytössä olevista hallintorakenteista riippumatta (yksiportainen ja/tai kaksiportainen ja/tai muu rakenne). Ylimmällä hallintoelimellä, siten kuin se on määritelty direktiivin (EU) 2019/2034 3 artiklan 1 kohdan 23 ja 24 alakohdassa, on katsottava olevan sekä hallinnollisia (liikkeenjohdollisia) että valvontaan liittyviä (muuta kuin liikkeenjohdollisia) tehtäviä⁴.
11. Käsitteitä ”johtotehtäväänsä hoitava ylin hallintoelin” ja ”valvontatehtäväänsä hoitava ylin hallintoelin” käytetään näissä ohjeissa yleisesti viittaamatta mihinkään määrättyyn hallinto- ja ohjausrakenteeseen. Johtotehtäväänsä (liikkeenjohdollisia tehtäviä) hoitavalla ylimmällä hallintoelimellä tai valvontatehtäväänsä (muuta kuin liikkeenjohdollisia tehtäviä) hoitavalla ylimmällä hallintoelimellä viitataan niihin ylimmän hallintoelimen elimiin tai jäseniin, joiden vastuulla kyseinen tehtävä on kansallisen lainsäädännön perusteella. Soveltaessaan näitä ohjeita toimivaltaisen viranomaisen tulee ottaa huomioon kansallinen yhtiöoikeus ja määritellä tarpeen mukaan, mitä ylimmän hallintoelimen elintä tai jäseniä näiden tehtävien tulee koskea.
12. Niissä jäsenvaltioissa, joissa ylin hallintoelin siirtää liikkeenjohdolliset tehtävät osittain tai kokonaan tietylle henkilölle tai sisäiselle liikkeenjohdosta vastaavalle elimelle (esim. toimitusjohtaja, hallintoryhmä tai liikkeenjohdollinen johtoryhmä), henkilöiden, jotka suorittavat näitä liikkeenjohdollisia tehtäviä ja johtavat yrityksen liiketoimintaa tehtävien siirtämisen perusteella, on katsottava muodostavan johtotehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen. Näissä ohjeissa kaikki viittaukset johtotehtäväänsä hoitavaan ylimpään hallintoelimeen käsittävät myös toimeenpanevan elimen jäsenet tai toimitusjohtajan siten kuin ne on määritelty näissä ohjeissa, vaikka niitä ei olisi ehdotettu tai nimitetty sijoituspalveluyrityksen hallintoelimen tai -elimien muodollisiksi jäseniksi kansallisen lainsäädännön perusteella.
13. Niissä jäsenvaltioissa, joissa osaa velvollisuuksista hoitavat ylimmän hallintoelimen sijaan suoraan sijoituspalveluyrityksen osakkaat, jäsenet tai omistajat, sijoituspalveluyritysten tulee varmistaa, että kyseiset velvollisuudet ja niihin liittyvät päätökset ovat mahdollisimman laajasti ylimpään hallintoelimeen sovellettavien ohjeiden mukaiset.
14. Ohjeissa käytetyt toimitusjohtajan, talousjohtajan ja keskeisistä toiminnoista vastaavan henkilön määritelmät ovat puhtaasti toiminnallisia, eikä niiden tarkoituksena ole velvoittaa tällaisten toimihenkilöiden nimittämiseen tai kyseisten toimien luomiseen, ellei tästä ole säädetty asianmukaisessa EU-lainsäädännössä tai kansallisessa lainsäädännössä.

⁴ Ks. myös direktiivin 2019/2034/EU johdanto-osan 27 kappale.

Määritelmät

15. Ellei toisin ole määritetty, direktiivissä (EU) 2019/2034 ja asetuksessa N:o (EU) 2033/2019 käytettyjen ja määritettyjen termien merkitykset ovat näissä ohjeissa samat. Lisäksi näissä ohjeissa käytetään seuraavia määritelmiä:

Henkilöstö	Sijoituspalveluyrityksen ja sen tytäryritysten kaikki työntekijät konsolidoinnin perusteella sekä niiden johtotehtävää ja valvontatehtävää hoitavien ylimpien hallintoelinten jäsenet.
Johtajan tehtävä	Asema sijoituspalveluyrityksen tai muun oikeushenkilön ylimmän hallintoelimen jäsenenä.
Keskeisistä toiminnoista vastaavat henkilöt	Henkilöt, jotka vaikuttavat merkittävästi laitoksen johtamiseen, mutta jotka eivät ole ylimmän hallintoelimen jäseniä tai toimi toimitusjohtajana. Näitä henkilöitä ovat sisäisten valvontatoimintojen päälliköt ja talousjohtaja, mikäli he eivät ole ylimmän hallintoelimen jäseniä, ja mahdollisesti muut sijoituspalveluyrityksen riskinoton määrään suhteutetun lähestymistavan perusteella tunnistetut keskeisistä tehtävistä vastaavat henkilöt. Muita keskeisistä toiminnoista vastaavia henkilöitä voivat olla merkittävien liiketoiminta-alueiden, Euroopan talousalueen / Euroopan vapaakauppajärjestön maiden sivuliikkeiden, kolmansien maiden tytäryritysten ja muiden sisäisten toimintojen päälliköt.
Osakas	Henkilö, joka omistaa sijoituspalveluyrityksen osakkeita tai, sijoituspalveluyrityksen oikeudellisesta muodosta riippuen, sijoituspalveluyrityksen muu omistaja tai jäsen.
Listatut sijoituspalveluyritykset	Sijoituspalveluyritykset, joiden rahoitusvälineet on otettu kaupankäynnin kohteiksi yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa säännellyillä markkinoilla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, jotka on määritelty direktiivin 2014/65/EU ⁵ 4 artiklan 21 ja 22 kohdassa.
Riskikulttuuri	Sijoituspalveluyrityksen normit, asenteet ja toiminta, jotka liittyvät riskitietoisuuteen, riskien ottamiseen ja riskienhallintaan, sekä valvonta, joka ohjaa riskeihin liittyvää päätöksentekoa. Riskikulttuuri ohjaa johdon ja työntekijöiden päätöksiä päivittäisissä tehtävissä ja vaikuttaa heidän ottamiinsa riskeihin.
Riskinkantokyky	Riskin enimmäistaso, jonka sijoituspalveluyritys voi ottaa pääomapohjansa, riskienhallinta- ja valvontakykynsä ja sääntelystä aiheutuvien rajoitteidensa perusteella.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349).

Riskinottohalu	Niiden riskien yhteenlaskettu taso ja tyyppi, jotka sijoituspalveluyritys on valmis ottamaan riskinkantokykynsä rajoissa ja liiketoimintamallinsa mukaisesti saavuttaakseen strategiset tavoitteensa.
Sisäisten valvontatoimintojen päälliköt	Henkilöt, jotka ovat hierarkian korkeimmalla tasolla vastuussa riippumattoman riskienhallinnan, säännösten noudattamisen valvonnan ja sisäisen tarkastuksen toimintojen päivittäisen toiminnan tehokkaasta johtamisesta.
Talousjohtaja	Henkilö, joka on kokonaisvastuussa seuraavien toimien johtamisesta: varainhoito, taloudellinen suunnittelu ja tilinpäätösraportointi.
Toimitusjohtaja	Henkilö, joka on vastuussa sijoituspalveluyrityksen kokonaisliiketoiminnan johtamisesta ja ohjaamisesta.
Unionissa emoyrityksenä toimiva yritys	Unionissa emoyrityksenä toimiva sijoituspalveluyritys, unionissa emoyrityksenä toimiva sijoitusalan holdingyhtiö tai unionissa emoyrityksenä toimiva rahoitusalan sekaholdingyhtiö, jonka on noudatettava vakavaraisuusvaatimuksia, jotka perustuvat asetuksen (EU) 2019/2033 7 artiklan mukaiseen konsolidoituun asemaan.
Varovaisuusperiaatteen mukainen konsolidointi	Direktiivin (EU) 2019/2034 25 artiklassa ja asetuksen (EU) 2019/2033 7 artiklassa säädettyjen vakavaraisuussäntöjen noudattaminen ⁶ .

3. Täytäntöönpano

Täytäntöönpanopäivä

16. Nämä ohjeet tulevat voimaan 30. huhtikuuta 2022.

⁶ Ks. myös direktiivin (EU) 2019/2034 mukaista sijoituspalveluyritysten konsolidointia koskevat tekniset sääntelystandardit.

4. Ohjeet

I osasto – Suhteellisuus

17. Soveltaessaan näitä ohjeita toimivaltaisten viranomaisten ja sijoituspalveluyritysten on otettava huomioon suhteellisuusperiaate, josta säädetään direktiivin (EU) 2019/2034 26 artiklan 3 kohdassa ja joka määrittää tarkemmin näiden ohjeiden I osastossa, sen varmistamiseksi, että sijoituspalveluyritysten, myös sijoituspalveluyritysryhmien yhteydessä, perustamat sisäiset hallinnointi- ja ohjausjärjestelyt vastaavat yrityksen ja ryhmän yksilöllistä riskiprofiilia suhteutettuna niiden kokoon ja sisäiseen organisaatioon, ovat olennaisia niiden liiketoimintamallin kannalta, sopivia niiden toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen nähden ja riittäviä asiaankuuluvien sääntelyvaatimusten ja säännösten tavoitteiden saavuttamiseksi tehokkaasti.
18. Edellisen kohdan tarkoituksia varten on otettava huomioon erilaiset liiketoimintamallit, joiden mukaan sijoituspalveluyritykset ja sijoituspalveluyritysryhmät toimivat, esimerkiksi sijoitusneuvojina, salkunhoitajina, kauppapaikkoina, säilytysyhteisöinä, toimeksiannon toteuttajina, tukkuvälittäjinä tai kauppaa käyvinä yrityksinä. Jotta sisäisten hallinnointi- ja ohjausjärjestelmien voidaan katsoa vastaavan yrityksen ja ryhmän yksilöllistä riskiprofiilia suhteutettuna niiden kokoon ja sisäiseen organisaatioon, olevan olennaisia niiden liiketoimintamallin kannalta, sopivia niiden toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen nähden ja riittäviä asiaankuuluvien sääntelyvaatimusten ja säännösten tavoitteiden saavuttamiseksi tehokkaasti, on varmistettava, että sijoituspalveluyrityksillä, joiden organisaatio on monimutkainen tai jotka ovat suuria, on kehittyneet hallinnointi- ja ohjausjärjestelmät, kun taas sijoituspalveluyritykset, joiden organisaatio on yksinkertaisempi tai jotka ovat pienempiä, voivat pannaan täytäntöön yksinkertaisempia hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiä. Sijoituspalveluyritysten on kuitenkin otettava huomioon, että sijoituspalveluyrityksen koko tai merkittävyys järjestelmän kannalta ei välttämättä itsessään kerro siitä, missä määrin sijoituspalveluyritys altistuu riskeille.
19. Soveltaessaan direktiivin (EU) 2019/2034 26 artiklan 3 kohdassa säädettyä ja näiden ohjeiden 20 kohdassa määriteltyä suhteellisuusperiaatetta toimivaltaisten viranomaisten ja sijoituspalveluyritysten on varmistettava, että tämä soveltaminen ei vapauta sijoituspalveluyrityksiä sääntelyvaatimuksista tai että näitä ei sovelleta tavalla, jossa ei varmisteta tiukkoja hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiä, selkeää organisaatorakennetta, asianmukaisia sisäisen valvonnan mekanismeja, moitteetonta ja tehokasta riskienhallintaa sekä asianmukaista palkitsemispolitiikkaa.
20. Suhteellisuusperiaatteen soveltamiseksi sekä sääntelyvaatimusten ja näiden ohjeiden asianmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi sijoituspalveluyritysten ja toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon seuraavat seikat:

- a. sijoituspalveluyrityksen koko tarkasteltuna sijoituspalveluyrityksen ja sen varovaisuusperiaatteen mukaisen konsolidoinnin piiriin kuuluvien tytäryhtiöiden taseena;
- b. se, onko sijoituspalveluyrityksen taseeseen kuuluvien ja taseen ulkopuolisten varojen arvo keskimäärin enintään 100 miljoonaa euroa tiettyä tilikautta edeltävällä neljän vuoden jaksolla direktiivin (EU) 2019/2034 32 artiklan 4 kohdan a alakohdan kriteerien mukaisesti;
- c. hoidettavat varat;
- d. se, onko sijoituspalveluyrityksellä lupa pitää hallussaan asiakkaiden rahoja tai varoja;
- e. säilytetyt ja hallinnoidut varat;
- f. käsiteltyjen asiakastoimeksiantojen määrä;
- g. päivittäisten kauppavirtojen määrä;
- h. sijoituspalveluyrityksen maantieteellinen sijainti ja sen toiminnan laajuus kullakin lainkäyttöalueella, mukaan lukien kolmansien maiden lainkäyttöalueilla;
- i. sijoituspalveluyrityksen oikeudellinen muoto ja mahdollinen kuuluminen ryhmään sekä ryhmään kuuluvan sijoituspalveluyrityksen osalta ryhmää koskeva suhteellisuusarviointi;
- j. se, onko sijoituspalveluyritys listautunut;
- k. tieto siitä, onko sijoituspalveluyrityksellä lupa käyttää sisäisiä malleja pääomavaatimusten mittaamiseen (esim. sisäisten luottoluokitusten menetelmää);
- l. hyväksytyjen toimien tyyppi, sijoituspalveluyrityksen suorittamat palvelut (esim. direktiivin 2014/65/EU liitteen I osat A ja B) ja muut sijoituspalveluyrityksen suorittamat palvelut (esim. selvityspalvelut);
- m. pääasiallinen liiketoimintamalli ja -strategia, liiketoimien luonne ja monimuotoisuus sekä sijoituspalveluyrityksen organisaatorakenne;
- n. sijoituspalveluyrityksen riskistrategia, riskinottohalu ja tosiasiallinen riskiprofiili ottaen huomioon myös pääomaa ja likviditeettiä koskevien vakavaraisuuden arviointiprosessien tulokset;
- o. sijoituspalveluyrityksen omistus- ja rahoitusrakenne;

- p. asiakkaiden tyyppi;
 - q. rahoitusvälineiden tai sopimusten monimuotoisuus;
 - r. ulkoistetut toiminnot ja jakelukanavat; ja
 - s. olemassa olevat tietojärjestelmät sekä liiketoiminnan jatkuvuuden varajärjestelmät ja ulkoistetut toiminnot tällä osa-alueella.
21. Sijoituspalveluyrityksillä, jotka ovat oikeushenkilöitä, joita johtaa yksi luonnollinen henkilö, on oltava vaihtoehtoisia järjestelyjä, joilla varmistetaan tällaisten sijoituspalveluyritysten vakaa ja järkevä johtaminen sekä sisäisten hallinnointi- ja ohjausjärjestelmien asianmukainen huomioon ottaminen.

II osasto – Ylimmän hallintoelimen ja komiteoiden tehtävät ja kokoonpano

1 Ylimmän hallintoelimen tehtävät ja velvollisuudet

22. Ylimmällä hallintoelimellä on oltava lopullinen ja kokonaisvastuu sijoituspalveluyrityksestä, ja se määrittelee direktiivin (EU) 2019/2034 26, 28 ja 29 artiklassa tarkoitetut hallinnointi- ja ohjausjärjestelyt, valvoo niitä ja vastaa niiden täytäntöönpanosta sijoituspalveluyrityksessä niin, että varmistetaan sijoituspalveluyrityksen tehokas ja järkevä johtaminen.
23. Ylimmän hallintoelimen tehtävien tulee olla selkeästi määriteltäviä ja liikkeenjohdollisten tehtävien ja valvontatehtävien tulee olla toisistaan eroteltuja. Ylimmän hallintoelimen velvollisuudet ja tehtävät tulee kuvata kirjallisessa asiakirjassa, jonka ylin hallintoelin hyväksyy asianmukaisesti. Kaikkien ylimmän hallintoelimen jäsenten tulee olla tarvittaessa täysin tietoisia ylimmän hallintoelimen rakenteesta ja velvollisuuksista sekä tehtävienjaosta eri tehtäviään hoitavan ylimmän hallintoelimen ja sen komiteoiden välillä.
24. Valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen ja johtotehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen tulee olla tehokkaassa vuorovaikutuksessa keskenään. Kummastakin tehtävästä on välitettävä toiselle riittävästi tietoa, jotta ne molemmat voivat hoitaa omat tehtävänsä. Jotta käytössä olisi asianmukainen keskinäinen valvonta ja seuranta, päätöksenteko ylimmässä hallintoelimessä ei saa keskittyä yksittäiselle jäsenelle tai pienelle jäsenryhmälle.
25. Rajoittamatta ylimmälle hallintoelimelle direktiivissä (EU) 2014/65 annettuja tehtäviä ja velvollisuuksia ylimmän hallintoelimen velvollisuuksiin olisi kuuluttava seuraavien määrittely, hyväksyminen ja täytäntöönpanon valvonta:

- a. sijoituspalveluyrityksen yleinen liiketoimintastrategia ja keskeiset toimintapolitiikat, joissa noudatetaan sovellettavaa lainsäädäntö- ja sääntelykehystä ja huomioidaan sijoituspalveluyrityksen pitkän aikavälin taloudelliset edut ja vakavaraisuus;
- b. kokonaisriskistrategia, mukaan lukien sijoituspalveluyrityksen riskinottohalu ja sen riskienhallintajärjestelmä, mukaan lukien asianmukaiset toimintapolitiikat ja menettelyt, ottaen huomioon sijoituspalveluyrityksen makrotaloudellinen ympäristö ja liiketoimintasykli sekä toimenpiteet, joilla varmistetaan, että ylin hallintoelin varaa riittävästi aikaa riskienhallintaa koskeviin kysymyksiin; asianmukainen ja tehokas sisäinen hallinnointi ja ohjaus sekä sisäisen valvonnan järjestelmä, joka sisältää selkeän organisaatorakenteen ja toimivat sisäisen valvonnan mekanismit. Tällaisten mekanismien olisi sisällettävä pysyvä ja tehokas säännösten noudattamista valvova toiminto ja tarvittaessa, jos se on oikeasuhteista losaston mukaisesti, sisäisen riskienhallinnan ja sisäisen tarkastuksen toiminnot, joilla on riittävä toimivalta, painoarvo ja resurssit hoitaa tehtävänsä riippumattomasti ja varmistaa sovellettavien sääntelyvaatimusten noudattaminen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen ehkäisyn yhteydessä; sekä sijoituspalveluyrityksen likviditeetin hallinnan tavoitteet;
- c. palkitsemisjärjestelmä, joka on yhteneväinen direktiivin (EU) 2019/2034 26 ja 30–33 artiklassa säädettyjen palkitsemisperiaatteiden ja EPV:n direktiivin (EU) 2019/2034 mukaisesti antamien moitteettomia palkitsemisjärjestelmiä koskevien ohjeiden kanssa⁷;
- d. järjestelyt, joiden tarkoituksena on varmistaa, että ylimmän hallintoelimen yksilölliset ja yhteiset sopivuusarviointit suoritetaan tehokkaasti, että ylimmän hallintoelimen kokoonpano ja jatkuvuussuunnittelu ovat asianmukaisia ja että ylin hallintoelin suorittaa tehtävänsä tehokkaasti⁸;
- e. keskeisistä tehtävistä vastaavien henkilöiden valinta ja sopivuuden arviointi⁹;
- f. järjestelyt, joiden tarkoituksena on varmistaa ylimmän hallintoelimen kunkin komitean sisäinen toiminta, silloin kun niitä on perustettu, ja määritellä
 - i. kunkin komitean rooli, kokoonpano ja tehtävät;
 - ii. asianmukainen tiedonkulku, johon kuuluvat suositusten ja päätelmien dokumentointi sekä kunkin komitean ja ylimmän hallintoelimen sekä toimivaltaisten viranomaisten ja muiden osapuolten väliset raportointisuhteet;

⁷ Sijoituspalveluyrityksiä koskevan direktiivin mukaisia moitteettomia palkitsemisjärjestelmiä koskevat EPV:n ohjeet.

⁸ Ks. myös ESMAn ja EPV:n yhteiset ohjeet ylimmän hallintoelimen jäsenten ja keskeisistä toiminnoista vastaavien henkilöiden sopivuuden arviointia varten.

⁹ Ks. myös ESMAn ja EPV:n yhteiset ohjeet ylimmän hallintoelimen jäsenten ja keskeisistä toiminnoista vastaavien henkilöiden sopivuuden arviointia varten.

- g. riskikulttuuri, joka on yhdenmukainen näiden ohjeiden 8 jakson kanssa ja jossa huomioidaan sijoituspalveluyrityksen riskitietoisuus ja riskinottoon liittyvä toiminta;
 - h. yrityskulttuuri ja arvot, jotka ovat yhdenmukaisia näiden ohjeiden 9 jakson kanssa ja jotka edistävät vastuullista ja eettistä toimintaa ja sisältävät menettelytapaohjeet tai muun vastaavan välineen;
 - i. eturistiriitoja koskeva menettely, joka on yhdenmukainen 10 jakson kanssa sijoituspalveluyrityksen tasolla, ja henkilöstön eturistiriitoja koskeva menettely, joka on yhdenmukainen 11 jakson kanssa;
 - j. järjestelyt, joiden tavoitteena on varmistaa kirjanpito- ja tilinpäätösraportointijärjestelmän eheys, mukaan luettuina varainhoidon ja toiminnan valvonta sekä lainsäädännön ja asiaankuuluvien standardien noudattaminen.
26. Kun ylin hallintoelin laatii ja hyväksyy 25 kohdassa lueteltuja seikkoja ja valvoo niiden täytäntöönpanoa, sen olisi pyrittävä varmistamaan liiketoimintamalli ja hallinnointi- ja ohjausjärjestelyt – riskienhallintajärjestelmä mukaan luettuna – joissa otetaan huomioon riskit, joille sijoituspalveluyritykset altistuvat ja voivat altistua, tai riskit, joita ne aiheuttavat tai voivat aiheuttaa muille¹⁰. Ottaessaan huomioon kaikki riskit sijoituspalveluyritysten olisi huomioitava kaikki asiaankuuluvat riskitekijät, myös ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyvät riskitekijät. Sijoituspalveluyritysten olisi otettava huomioon, että nämä voivat aiheuttaa vakauteen kohdistuvia riskejä¹¹. Tällaisia ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyviä riskitekijöitä ovat esimerkiksi sopimus- tai työoikeuden alan oikeudelliset riskit, mahdollisiin ihmisoikeusloukkauksiin liittyvät riskit tai muut ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyvät riskitekijät, jotka voivat vaikuttaa palveluntarjoajan sijaintimaahan ja sen kykyyn taata sovittu palvelutaso.
27. Ylimmän hallintoelimen tulee valvoa tietojen julkistamista sekä tiedottamista ulkoisille sidosryhmille ja toimivaltaisille viranomaisille.
28. Kaikkien ylimmän hallintoelimen jäsenten tulee olla tietoisia sijoituspalveluyrityksen yleisestä toiminnasta, taloudellisesta tilanteesta ja riskitilanteesta taloudelliset olosuhteet huomioiden sekä päätöksistä, joilla on merkittäviä vaikutuksia sijoituspalveluyrityksen liiketoimintaan.
29. Ylimmän hallintoelimen jäsen voi olla vastuussa sisäisestä valvontatoiminnosta V osaston 18.1 jaksossa tarkoitetussa merkityksessä edellyttäen, ettei jäsenellä ole muita toimeksiantoja, jotka voisivat vaarantaa jäsenen sisäisen valvonnan tehtävät sekä sisäisen valvontatoiminnon riippumattomuuden.

¹⁰ Ks. direktiivin (EU) 2019/2034 26 artikla.

¹¹ Ks. vakavaraisuusdirektiivin 98 artiklan 8 kohdan mukaisesti julkaistu EPV:n tausta-asiakirja ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyvien riskien hallinnasta ja valvonnasta. Asiakirjassa esitellään EPV:n näkemys ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyvistä riskeistä, kuvataan niiden välittymiskanavat sekä annetaan suosituksia järjestelyistä, prosesseista, mekanismeista ja strategioista, joita laitosten on pantava täytäntöön ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyvien riskien tunnistamiseksi, arvioimiseksi ja hallitsemiseksi.

30. Ylimmän valvontaelimen tulee valvoa ja säännöllisesti arvioida ja korjata mahdollisia heikkouksia niiden prosessien, strategioiden ja käytäntöjen täytäntöönpanossa, jotka liittyvät 25 ja 26 kohdassa lueteltuihin velvollisuuksiin. Sisäisen hallinnon ja ohjauksen järjestelmää ja sen täytäntöönpanoa tulee arvioida ja päivittää säännöllisin väliajoin niin, että otetaan huomioon suhteellisuusperiaate. Osastossa tarkemmin selitetyllä tavalla. Jos sijoituspalveluyritykseen kohdistuu olennaisia muutoksia, tulee suorittaa perusteellisempi tarkistus.
31. Jos sijoituspalveluyritys on oikeushenkilö, jota johtaa yksi luonnollinen henkilö yrityksen perustamisasiakirjojen ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti, näiden ohjeiden viittaukset ylimpään hallintoelimeen on tulkittava niin, että niitä sovelletaan kyseiseen henkilöön, joka on vastuussa vaihtoehtoisten järjestelyjen täytäntöönpanosta tällaisen sijoituspalveluyrityksen vakaan ja järkevän johtamisen sekä sisäisten hallinnointi- ja ohjausjärjestelyjen asianmukaisen huomioon ottamisen varmistamiseksi.

2 Johtotehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen tehtävät

32. Johtotehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen tulee osallistua aktiivisesti sijoituspalveluyrityksen liiketoimintaan ja tehdä harkittuja ja tietoon perustuvia päätöksiä.
33. Johtotehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen tulee olla vastuussa ylimmän hallintoelimen asettamien strategioiden täytäntöönpanosta sekä keskustella säännöllisesti näiden strategioiden täytäntöönpanosta ja asianmukaisuudesta valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen kanssa. Sijoituspalveluyrityksen johto voi vastata täytäntöönpanon käytännön toteutuksesta.
34. Käyttäessään harkintavaltaansa ja tehdessään päätöksiä johtotehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen tulee kyseenalaistaa rakentavasti ja arvioida kriittisesti sille toimitettuja arviointiehdotuksia, selvityksiä ja tietoja. Johtotehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen tulee raportoida kokonaisvaltaisesti sekä ilmoittaa säännöllisesti ja tarpeen mukaan viipymättä valvontatehtäväänsä hoitavalle ylimmälle hallintoelimelle tilanteen arvioimiseen liittyvistä keskeisistä osatekijöistä, riskeistä ja kehityssuunnista, jotka vaikuttavat tai saattavat vaikuttaa sijoituspalveluyritykseen. Näitä ovat esimerkiksi keskeiset liiketoimintaa ja otettuja riskejä koskevat päätökset, sijoituspalveluyrityksen taloudellisia ja liiketoiminnallisia olosuhteita, likviditeettiä ja pääomapohjan vakautta koskevat arviot sekä olennaisia riskejä koskevat arviot.
35. Rajoittamatta rahanpesunvastaisen direktiivin (EU) 2015/849 saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ylimmän hallintoelimen tulee direktiivin (EU) 2015/849 46 artiklan 4 kohdan vaatimusten mukaisesti nimetä yksi jäsenistään, joka on vastuussa kyseisen direktiivin noudattamiseksi tarvittavien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten täytäntöönpanosta, mukaan lukien vastaavat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat käytännöt ja menettelyt laitoksessa ja ylimmän hallintoelimen tasolla.

3 Valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen tehtävät

36. Valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen jäsenten tehtäviin tulee kuulua sijoituspalveluyrityksen strategian valvonta ja rakentava kyseenalaistaminen.
37. Valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen kokoonpanoon tulee kuulua riippumattomia jäseniä ESMAn ja EPV:n yhteisten direktiivin (EU) 2013/36 ja direktiivin (EU) 2014/65 mukaisten ylimmän hallintoelimen jäsenten ja keskeisistä toiminnoista vastaavien henkilöiden sopivuuden arviointia varten annettujen ohjeiden 9.3 jakson mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta kansallisen lainsäädännön soveltamista.
38. Sovellettavan kansallisen yhtiöoikeuden mukaisesti annettuja velvollisuuksia rajoittamatta valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen tulee
- a. valvoa johdon päätöksentekoa ja toimia sekä harjoittaa johtotehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen tehokasta seurantaa valvomalla ja tutkimalla sen suoriutumista yksilötasolla ja kokonaisuutena sekä sijoituspalveluyrityksen strategian ja tavoitteiden täytäntöönpanoa;
 - b. kyseenalaistaa rakentavasti ja arvioida kriittisesti johtotehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen jäsenten toimittamia arviointiehdotuksia ja tietoja sekä johtotehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen tekemiä päätöksiä;
 - c. täyttää asianmukaisesti riskikomitean ja palkitsemiskomitean tehtävät ja rooli, jos tällaisia komiteoita ei ole perustettu;
 - d. varmistaa sijoituspalveluyrityksen sisäisen hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän tehokkuus, arvioida sitä määrääjain ja toteuttaa asianmukaiset toimet tunnistettujen puutteiden korjaamiseksi;
 - e. valvoa ja seurata, että sijoituspalveluyrityksen strategiset tavoitteet, organisaatorakenne ja riskistrategia, riskinottohalu ja riskienhallintajärjestelmä sekä muut järjestelmät (kuten palkitsemisjärjestelmä) ja tietojen julkistamisperiaatteet pannaan täytäntöön johdonmukaisesti;
 - f. valvoa, että sijoituspalveluyrityksen riskikulttuuria toteutetaan johdonmukaisesti;
 - g. valvoa menettelytapaohjeiden tai vastaavien ohjeiden sekä tehokkaiden käytäntöjen täytäntöönpanoa ja ylläpitämistä, jotta voidaan tunnistaa, hallita ja lieventää tosiasiallisia ja mahdollisia eturistiriitoja;
 - h. valvoa taloudellisten tietojen ja tilinpäätösraportoinnin sekä sisäisen valvonnan järjestelmän eheyttä, mukaan lukien tehokas ja vakaa riskienhallintajärjestelmä;

- i. varmistaa, että sisäisten valvontatoimintojen päälliköt voivat toimia riippumattomasti ja että riippumatta velvollisuudesta raportoida muille sisäisille elimille, liiketoiminta-alueille tai -yksiköille, he voivat tuoda esille ongelmia ja varoittaa suoraan valvontatehtäväänsä hoitavaa ylintä hallintoelintä tarpeen mukaan, mikäli haitallinen riskikehitys vaikuttaa tai saattaa vaikuttaa sijoituspalveluyritykseen;
- j. valvoa sisäisen tarkastussuunnitelman täytäntöönpanoa riskikomitean alustavan osallistumisen jälkeen, mikäli tällainen komitea on perustettu.

4 Ylimmän hallintoelimen puheenjohtajan tehtävät

- 39. Ylimmän hallintoelimen puheenjohtajan tulee johtaa ylintä hallintoelintä, edistää tehokasta tiedonkulkua ylimmän hallintoelimen sisällä ja ylimmän hallintoelimen ja sen komiteoiden välillä, mikäli komiteoita on perustettu, sekä olla vastuussa ylimmän hallintoelimen tehokkaasta toiminnasta yleisesti.
- 40. Puheenjohtajan on kannustettava ylintä hallintoelintä avoimeen ja kriittiseen keskusteluun sekä varmistettava, että päätöksentekomenettelyn aikana voidaan esittää eriäviä mielipiteitä ja keskustella niistä.
- 41. Mikäli puheenjohtajalle sallitaan liikkeenjohdollisia tehtäviä, sijoituspalveluyrityksellä tulisi olla käytössään toimenpiteitä, joiden avulla voidaan lieventää tämän mahdollisia haitallisia vaikutuksia sijoituspalveluyrityksen valvontajärjestelmiin (esim. nimittämällä johtava ylimmän hallintoelimen jäsen tai johtava riippumaton ylimmän hallintoelimen jäsen tai sisällyttämällä valvontatehtäväänsä hoitavaan ylimpään hallintoelimeen suuri määrä liikkeenjohtoon osallistumattomia jäseniä). Sijoituspalveluyrityksen valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen puheenjohtaja ei saa samanaikaisesti hoitaa toimitusjohtajan tehtäviä samassa sijoituspalveluyrityksessä, paitsi jos sijoituspalveluyritys pystyy sen perustelemaan ja toimivaltaiset viranomaiset hyväksyvät sen.
- 42. Puheenjohtajan tulee laatia kokousten asialistat ja varmistaa, että strategisten asioiden käsittely asetetaan etusijalle. Puheenjohtajan tulee varmistaa, että ylimmän hallintoelimen päätökset ovat harkittuja ja tietoon perustuvia ja että asiakirjat ja tiedot toimitetaan asianosaisille riittävän ajoissa ennen kokousta.
- 43. Ylimmän hallintoelimen puheenjohtajan tulee edistää ylimmän hallintoelimen jäsenten välistä selkeää tehtävienjakoa ja tehokasta tiedonkulkua jäsenten välillä, jotta valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen jäsenet voivat osallistua neuvotteluihin rakentavasti ja äänestää harkiten ja tietoon perustuen.

5 Valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen komiteat

5.1 Komiteoiden perustaminen

44. Sijoituspalveluyrityksiä koskevan direktiivin 28 artiklan¹² mukaisesti ja ellei kansallisessa lainsäädännössä toisin säädetä sijoituspalveluyritysten, joiden taseeseen kuuluvien ja taseen ulkopuolisten varojen arvo on keskimäärin yli 100 miljoonaa euroa kyseistä tilikautta edeltävällä neljän vuoden jaksolla, on perustettava riski- ja palkitsemiskomiteat, jotka neuvovat valvontatehtäväänsä hoitavaa ylintä hallintoelintä ja valmistelevat kyseisen elimen päätöksiä.
45. Jos riskikomiteaa ei perusteta, näiden ohjeiden viittaukset kyseiseen komiteaan on tulkittava niin, että ne viittaavat valvontatehtäväänsä hoitavaan ylimpään hallintoelimeen.
46. Sijoituspalveluyritykset voivat näiden ohjeiden I osastossa esitetyt kriteerit huomioon ottaen perustaa muita komiteoita (esim. rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaava komitea, eettinen komitea, menettelytapakomitea ja sääntöjen noudattamista valvova komitea).
47. Sijoituspalveluyritysten tulee varmistaa selkeä velvollisuuksien ja tehtävien jako erityiskomiteoiden ja ylimmän hallintoelimen välillä. Jokaisella komitealla on oltava valvontatehtäväänsä hoitavalta ylimmältä hallintoelimeltä saatu dokumentoitu toimeksianto, jossa määritellään sen toimivaltuuksien laajuus, sekä asianmukaiset vakiintuneet työmenettelyt.
48. Komiteoiden tulee tukea valvontatehtävää omilla erityisalueillaan ja helpottaa vakaan sisäisen hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän kehittämistä ja täytäntöönpanoa. Tehtävien siirtäminen komiteoille ei vapauta valvontatehtäväänsä hoitavaa ylintä hallintoelintä millään tavalla kokonaisvastuusta tehtäviensä ja velvollisuuksiensa hoitamisessa.

5.2 Komiteoiden kokoonpano¹³

49. Kaikkien komiteoiden puheenjohtajana tulee olla liikkeenjohtoon osallistumaton ylimmän hallintoelimen jäsen, joka kykenee puolueettomaan arviointiin.
50. Valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen riippumattomien jäsenten¹⁴ osallistumisen komiteoihin tulisi olla aktiivista.
51. Jos komiteat on perustettava direktiivin (EU) 2019/2034 tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti, niiden on periaatteessa koostuttava vähintään kolmesta jäsenestä ja niissä on oltava vähintään yksi riippumaton jäsen ottaen huomioon näiden ohjeiden I osastossa annetut kriteerit ja EPV:n ja ESMAn yhteiset ylimmän hallintoelimen jäsenten ja keskeisistä tehtävistä vastaavien henkilöiden sopivuuden arvioinnista annetut ohjeet. Jos valvontatehtäväänsä hoitavassa ylimmässä hallintoelimessä ei ole riittävästi jäseniä komiteoiden järkevän

¹² Direktiivin (EU) 2019/2034 28 artiklassa vaaditaan sijoituspalveluyrityksiä, jotka eivät täytä 32 artiklan 4 kohdan a alakohdan säädettyjä perusteita, perustamaan riskikomitea, joka koostuu sellaisista ylimmän hallintoelimen jäsenistä, joilla ei ole liikkeenjohdollista tehtävää kyseisessä sijoituspalveluyrityksessä.

¹³ Tätä jaksoa tulee lukea yhdessä ESMAn ja EPV:n yhteisten direktiivin (EU) 2013/36 ja direktiivin (EU) 2014/65 mukaisten ylimmän hallintoelimen jäsenten ja keskeisistä tehtävistä vastaavien henkilöiden sopivuuden arvioinnista annettujen ohjeiden kanssa.

¹⁴ Siten kuin heidät on määritelty ESMAn ja EPV:n yhteisten direktiivin (EU) 2013/36 ja direktiivin (EU) 2014/65 mukaisten ylimmän hallintoelimen jäsenten ja keskeisistä tehtävistä vastaavien henkilöiden sopivuuden arvioinnista annettujen ohjeiden 9.3 jaksossa.

kokoonpanon varmistamiseksi, kuten tässä jaksossa edellytetään, komitean tehtävät voidaan siirtää yhdelle valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen jäsenelle, joka saa tarvittavaa tukea henkilöstöltä. Komiteat voivat koostua samasta jäsenten ryhmästä ottaen huomioon I osastossa annetut kriteerit ja valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen riippumattomien jäsenten määrä sekä erityinen kokemus, tiedot ja osaaminen, joita komiteoissa edellytetään kultakin erikseen tai kaikilta yhteisesti. Komiteoiden kokoonpanojen perustelut on dokumentoitava.

- 52. Riskikomitean tulee muodostua liikkeenjohtoon osallistumattomista, kyseisen sijoituspalveluyrityksen valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen jäsenistä. Palkitsemiskomitea tulee muodostaa moitteettomia palkitsemisjärjestelmiä koskevien EPV:n ohjeiden¹⁵ 2.3 jakson mukaisesti.
- 53. Riskikomitean puheenjohtajan on mahdollisuuksien mukaan oltava riippumaton jäsen. Riskikomitean jäsenillä tulee olla kullakin erikseen ja kaikilla yhteisesti asianmukaiset tiedot, osaaminen ja asiantuntemus valintamenettelystä ja sopivuusvaatimuksista sekä riskienhallinnasta ja valvontakäytännöistä. Ylimmän hallintoelimen puheenjohtajan tai muiden komiteoiden puheenjohtajien ei tule toimia riskikomitean puheenjohtajana missään sijoituspalveluyrityksessä, jos tämä on mahdollista.

5.3 Komiteoiden menettelyt

- 54. Komiteoiden tulee säännöllisesti raportoida toiminnastaan valvontatehtäväänsä hoitavalle ylimmälle hallintoelimelle.
- 55. Komiteoiden tulee tarpeen mukaan olla vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. Vuorovaikutuksen perustana voi olla ristiin osallistuminen siten, että komitean puheenjohtaja tai jäsen voi olla jäsenenä myös toisessa komiteassa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 51 kohdan soveltamista.
- 56. Komiteoiden jäsenten tulee osallistua avoimiin ja kriittisiin keskusteluihin, joiden aikana eriävistä näkemyksistä keskustellaan rakentavasti.
- 57. Komiteoiden tulee pitää kirjaa komitean kokousten asialistoista ja tärkeimmistä lopputulemista ja päätelmistä.
- 58. Mikäli riskikomitea on perustettu, sen tulee vähintään
 - a. saada kaikki oleellinen tieto, jota tarvitaan sen tehtävien suorittamiseen, kuten asianmukaisista yritystä koskevista toiminnoista ja valvontatoiminnoista saatava tieto (esim. lakiasiat, rahoitus, henkilöstöasiat, tietotekniikka, sisäiset tarkastukset, riskienhallinta, säännösten noudattamisen valvonta, mukaan lukien tiedot rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien säännösten noudattamisesta ja kootut

¹⁵ Direktiivin (EU) 2019/2034 34 artiklan 3 kohdan mukaiset moitteettomia palkitsemisjärjestelmiä koskevat EPV:n ohjeet.

- tiedot epäilyttäviä liiketoimia koskevista ilmoituksista, sekä rahanpesua ja terrorismin rahoitusta koskevat riskitekijät);
- b. saada säännöllisiä raportteja, tapauskohtaisia tietoja, tiedonantoja ja lausuntoja sisäisten valvontatoimintojen päälliköiltä sijoituspalveluyrityksen senhetkisestä riskiprofiilista, sen riskikulttuurista ja riskirajoista sekä kaikista mahdollisista olennaisista laiminlyönneistä¹⁶, mukaan lukien yksityiskohtaiset tiedot ja suositukset tehdyistä, suunnitelluista tai ehdotetuista korjaavista toimenpiteistä; säännöllisesti uudelleenarvioida sille toimitettavien riskitietojen sisältöä, muotoa ja ilmoitusväliä sekä tehdä niitä koskevia päätöksiä; ja
 - c. varmistaa tarvittaessa sisäisten valvontatoimintojen ja muiden asiaan liittyvien toimintojen (henkilöstö, lakiasiat ja rahoitus) asianmukainen osallistuminen niiden asiantuntemusalan mukaisesti ja/tai hakea ulkopuolista asiantuntija-apua.

5.4 Riskikomitean tehtävät

59. Mikäli riskikomitea on perustettu, sen tulee vähintään

- a. neuvoa ja tukea valvontatehtäväänsä hoitavaa ylintä hallintoelintä sijoituspalveluyrityksen nykyisen ja tulevan kokonaisriskistrategian ja -riskinottohalun seuraamisessa ja avustaa ylintä hallintoelintä strategian täytäntöönpanon valvonnassa, jotta voidaan varmistaa kokonaisriskistrategian ja -riskinottohalun yhteneväisyys sijoituspalveluyrityksen liiketoiminnallisten tavoitteiden, yrityskulttuurin ja arvojen kanssa;
- b. avustaa valvontatehtäväänsä hoitavaa ylintä hallintoelintä sijoituspalveluyrityksen riskistrategian ja siitä johdettujen rajojen täytäntöönpanon valvonnassa;
- c. valvoa pääoman ja likviditeetin hallintaan liittyvien strategioiden täytäntöönpanoa sekä kaikkiin muihin sijoituspalveluyrityksen olennaisiin riskeihin liittyvien strategioiden täytäntöönpanoa, kuten niiden asiakkaisiin, markkinaa tai yritykseen kohdistuvia riskejä, operatiivisia riskejä (mukaan lukien oikeudelliset ja tietotekniikkaan liittyvät riskit) ja maineriskejä, jotta voidaan arvioida näiden strategioiden vastaavuutta hyväksytyn riskistrategian ja riskinottohalun kanssa;
- d. antaa valvontatehtäväänsä hoitavalle ylimmälle hallintoelimelle suosituksia riskistrategiaan tarvittavista muutoksista, jotka johtuvat muun muassa sijoituspalveluyrityksen liiketoimintamallin muutoksista, markkinoiden kehitymisestä tai riskienhallintatoiminnon esittämistä suosituksista;

¹⁶ Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan alaan liittyvät vakavat laiminlyönnit. Ks. myös direktiivin 2013/36/EU 117 artiklan 6 kohdan mukaisesti annettavat ohjeet, joissa määritellään kyseisen artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen viranomaisien välisen yhteistyön ja tietojenvaihdon tavat erityisesti rajat ylittävien ryhmien osalta ja rahanpesun torjuntaa koskevien sääntöjen vakavien rikkomusten tunnistamiseksi.

- e. neuvoa valvontatehtävänsä hoitavaa ylintä hallintoelintä mahdollisten neuvonta- tai tukitarpeeseen palkattavien konsulttien valinnassa;
 - f. tarkastella lukuisia erilaisia skenaarioita, myös stressiskenaarioita, sen arvioimiseksi, kuinka sijoituspalveluyrityksen riskiprofiili reagoisi ulkoisiin ja sisäisiin tapahtumiin;
 - g. valvoa kaikkien merkittävien asiakkaille tarjottujen rahoitusvälineiden ja -palveluiden sekä sijoituspalveluyrityksen liiketoimintamallin ja riskistrategian välistä yhteensopivuutta. Mahdollisen riskikomitean tulee arvioida tarjottuihin rahoitusvälineisiin ja -palveluihin liittyviä riskejä ja ottaa huomioon näille tuotteille ja palveluille määritellyn hinnan ja niistä saatavan tuoton välinen suhde; ja
 - h. arvioida sisäisen tai ulkoisen tarkastuksen suosituksia sekä seurata toteutettujen toimenpiteiden asianmukaista täytäntöönpanoa.
60. Riskikomitean tulee tehdä yhteistyötä muiden komiteoiden kanssa, jos näiden toimet voivat vaikuttaa riskistrategiaan (esim. mahdollinen palkitsemiskomitea), sekä olla säännöllisesti yhteydessä sijoituspalveluyrityksen sisäisiin valvontatoimintoihin, erityisesti riskienhallintatoimintoon.

III osasto – Hallintokehys

6 Organisaatiokehys ja -rakenne

6.1 Organisaatiokehys

61. Sijoituspalveluyrityksen ylimmän hallintoelimen tulee varmistaa, että sijoituspalveluyrityksen organisaatio- ja toiminnallinen rakenne on tarkoituksenmukainen ja läpinäkyvä ja että siitä on kirjallinen kuvaus. Rakenteen tulee edistää sijoituspalveluyrityksen tehokasta ja luotettavaa johtamista ja olla siitä osoituksena yksittäisen sijoituspalveluyrityksen tasolla ja konsolidoidulla tasolla.
62. Ylimmän hallintoelimen tulee varmistaa, että sisäisillä valvontatoiminnoilla on asianmukaiset taloudelliset ja henkilöresurssit sekä valtuudet suorittaa tehtävänsä tehokkaasti. Vähimmäisvaatimuksena on, että säännösten noudattamista valvova toiminto toimii riippumattomasti ja että tehtävät pidetään asianmukaisesti erillään. Raportointisuhteiden ja tehtävienjaon tulee olla selkeitä, tarkasti määriteltyjä, yhdenmukaisia, täytäntöönpanokelpoisia ja asianmukaisesti dokumentoituja, erityisesti sijoituspalveluyrityksen keskeisistä toiminnoista vastaavien henkilöiden välillä. Asiakirjoja tulee päivittää tarpeen mukaan.
63. Sijoituspalveluyrityksen rakenne ei saa heikentää ylimmän hallintoelimen mahdollisuuksia valvoa ja hallita tehokkaasti sijoituspalveluyrityksen tai ryhmän kohtaamia riskejä tai toimivaltaisen viranomaisen mahdollisuuksia valvoa sijoituspalveluyritystä tehokkaasti.

64. Ylimmän hallintoelimen tulee arvioida, vaikuttavatko ryhmän rakenteessa tapahtuvat olennaiset muutokset (esim. uusien tytäryritysten perustaminen, sulautumiset ja yritysostot, ryhmän osien myyminen tai toiminnan alasajo tai ulkoiset tapahtumat) sijoituspalveluyrityksen organisaatiokehityksen vakauteen ja millaisia nämä vaikutukset ovat. Jos heikkouksia todetaan, ylimmän hallintoelimen tulee viipymättä tehdä kaikki tarvittavat mukautukset.

6.2 Rakenteen tunteminen

65. Ylimmän hallintoelimen on tunnettava ja ymmärrettävä täysin sijoituspalveluyrityksen oikeudellinen, hallinnollinen ja toiminnallinen rakenne (know your structure -periaate) ja varmistettava, että se vastaa sijoituspalveluyrityksen hyväksyttyä liiketoiminta- ja riskistrategiaa ja riskinottohalua ja että laitoksen riskienhallintajärjestelmä kattaa sen.
66. Ylimmän hallintoelimen on vastattava harkittujen strategioiden ja käytäntöjen hyväksymisestä uusien rakenteiden perustamista varten. Jos sijoituspalveluyritys luo ryhmänsä sisällä useita oikeushenkilöitä, niiden lukumäärä ja etenkin niiden keskinäiset suhteet ja liiketoimet eivät saa asettaa merkittäviä haasteita ryhmän sisäisen hallinnoinnin ja ohjauksen rakenteelle eivätkä ryhmään liittyvien riskien tehokkaalle hallinnalle ja valvonnalle. Ylimmän hallintoelimen tulee varmistaa, että sijoituspalveluyrityksen rakenne ja tarvittaessa ryhmän sisäiset rakenteet ovat 7 jaksossa määritellyt kriteerit huomioon ottaen selkeät, tehokkaat ja läpinäkyvät sijoituspalveluyrityksen henkilöstön, osakkeenomistajien ja muiden sidosryhmien sekä toimivaltaisen viranomaisen näkökulmasta.
67. Ylimmän hallintoelimen on ohjattava sijoituspalveluyrityksen rakennetta ja kehitystä sekä sille asetettuja rajoituksia. Sen on varmistettava, että rakenne on perusteltu ja tehokas ja että se ei ole kohtuuttoman tai aiheettoman monimutkainen.
68. Unionissa emoyrityksenä toimivan yrityksen ylimmän hallintoelimen tulee ymmärtää paitsi ryhmän oikeudellinen, hallinnollinen ja toiminnallinen rakenne, myös sen eri yksiköiden tarkoitus ja toiminnot sekä niiden väliset yhteydet ja suhteet. Sen on oltava perillä myös ryhmäkohtaisista operatiivisista riskeistä, ryhmän sisäisistä vastuista ja siitä, kuinka ne voivat vaikuttaa ryhmän rahoitukseen, pääomaan, likviditeettiin ja riskiprofiiliin tavanomaisissa ja epäsuotuisissa olosuhteissa. Ylimmän hallintoelimen tulee varmistaa, että emoyrityksenä toimiva sijoituspalveluyritys kykenee antamaan oikea-aikaisesti tietoa ryhmän kunkin oikeushenkilön tyypistä, ominaispiirteistä, organisaatiokaaviosta, omistusrakenteesta ja liiketoiminnasta. Lisäksi sen on varmistettava, että ryhmään kuuluvat sijoituspalveluyritykset noudattavat kaikkia valvontaan liittyviä raportointivaatimuksia yksittäisinä yrityksinä ja konsolidoinnin perusteella.
69. Unionissa emoyrityksenä toimivan yrityksen ylimmän hallintoelimen tulee varmistaa, että ryhmän eri yksiköt (mukaan luettuna unionissa emoyrityksenä toimiva yritys itse) saavat riittävästi tietoa saadakseen selvän käsityksen ryhmän yleisistä tavoitteista, strategioista ja riskiprofiilista ja siitä, mikä kyseisen ryhmän yksikön asema on ryhmän rakenteessa ja

toiminnassa. Nämä tiedot ja niitä koskevat tarkistukset tulee dokumentoida ja saattaa asianmukaisten toimintojen, kuten ylimmän hallintoelimen, eri liiketoiminta-alueiden ja sisäisten valvontatoimintojen, käyttöön. Unionissa emoyrityksenä toimivan yrityksen ylimmän hallintoelimen jäsenten tulee huolehtia siitä, että heillä on ajantasaiset tiedot ryhmän rakenteesta johtuvista riskeistä ottaen huomioon näiden ohjeiden 7 jaksossa määritellyt kriteerit. Tämä tarkoittaa sitä, että heidän tulee saada

- a. tiedot tärkeimmistä riskitekijöistä;
- b. säännöllisiä raportteja, joissa arvioidaan sijoituspalveluyrityksen kokonaisrakennetta ja yksittäisten yksiköiden toiminnan yhdenmukaisuutta hyväksytyn ryhmänlaajuisen strategian kanssa; ja
- c. säännöllisiä raportteja sellaisista aiheista, joiden osalta vaaditaan sääntelykehysten noudattamista yksittäisenä yrityksenä ja konsolidoidusti.

6.3 Monimutkaiset rakenteet ja epätavanomaiset tai läpinäkyvät toimet

70. Sijoituspalveluyritysten tulee välttää liian monimutkaisten ja läpinäkyvättömien rakenteiden perustamista. Sijoituspalveluyritysten tulee ottaa päätöksenteossaan huomioon sellaisten riskiarviointien tulokset, joiden tarkoituksena on ollut tunnistaa, voidaanko arvioitavia rakenteita käyttää rahanpesuun, terrorismin rahoitukseen tai muihin talousrikoksiin liittyviin tarkoituksiin, sekä niitä koskeva valvonta ja voimassa oleva lainsäädäntökehys¹⁷. Tätä tarkoitusta varten sijoituspalveluyritysten olisi otettava huomioon vähintään seuraavat:

- a. missä määrin lainkäyttöalueella, johon rakenne perustetaan, noudatetaan tehokkaasti EU:n asettamia ja kansainvälisiä standardeja, jotka koskevat verotuksen avoimuutta sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa¹⁸;
- b. missä määrin rakenne palvelee ilmiselvää taloudellista ja lainmukaista tarkoitusta;
- c. missä määrin rakennetta voitaisiin käyttää lopullisen edunsaajaomistajan henkilöllisyyden piilottamiseen;

¹⁷ Maariskin arvioimisen sekä yksittäisiin tuotteisiin ja asiakkaisiin liittyvien riskien osalta sijoituspalveluyritykset saavat lisätietoja parhaillaan tarkastettavana olevista yhteisistä ohjeista rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskitekijöistä (EBA GL JC/2017/37).

¹⁸ Ks. myös komission delegoitu asetus (EU) 2019/758, annettu 31 päivänä tammikuuta 2019, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 täydentämisestä teknisillä sääntelystandardeilla vähimmäistoimista ja lisätoimenpiteistä, jotka luottolaitosten ja finanssilaitosten on toteutettava rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskin lieventämiseksi eräissä kolmansissa maissa: <https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/anti-money-laundering-and-e-money/rts-on-the-implementation-of-group-wide-aml/cft-policies-in-third-countries>

- d. missä määrin asiakkaan pyyntö, joka johtaa mahdolliseen rakenteen perustamiseen, aiheuttaa huolta;
 - e. voiko rakenne häiritä sijoituspalveluyrityksen ylimmän hallintoelimen suorittamaa asianmukaista valvontaa tai sijoituspalveluyrityksen kykyä hallita siihen liittyvää riskiä; ja
 - f. syntykö rakenteesta esteitä toimivaltaisten viranomaisten suorittamalle tehokkaalle valvonnalle.
71. Sijoituspalveluyritysten ei tule missään tapauksessa perustaa läpinäkymättömiä tai tarpeettoman monimutkaisia rakenteita, joilla ei ole selkeää taloudellista perustaa tai oikeudellista tarkoitusta, tai rakenteita, jotka voisivat aiheuttaa huolta siitä, että ne on voitu perustaa talousrikoksiin liittyviin tarkoituksiin.
72. Kun tällaisia rakenteita perustetaan, ylimmän hallintoelimen on ymmärrettävä rakenteet, niiden tarkoitus ja niihin liittyvät erityiset riskit sekä varmistettava sisäisten valvontatoimintojen asianmukainen osallistuminen. Tällaiset rakenteet voidaan hyväksyä ja niiden ylläpitämistä jatkaa vain silloin, kun niiden tarkoitus on selkeästi määritelty ja ymmärretty ja kun ylin hallintoelin on varmistunut siitä, että kaikki olennaiset riskit, mukaan lukien maineriskit, on tunnistettu, että kaikkia riskejä voidaan hallita tehokkaasti ja niistä voidaan raportoida asianmukaisesti ja että tehokkaan valvonnan järjestäminen on varmistettu. Mitä monitahoisempia ja läpinäkymättömpiä hallinnolliset ja toiminnalliset rakenteet ovat, sitä suurempia ovat niihin liittyvät riskit ja sitä intensiivisemmin niitä tulee valvoa.
73. Sijoituspalveluyritysten tulee dokumentoida päätöksensä ja kyetä perustelemaan ne toimivaltaisille viranomaisille.
74. Ylimmän hallintoelimen on varmistettava, että tällaisten rakenteiden puitteissa tapahtuvan toiminnan riskien välttämiseksi tai vähentämiseksi toteutetaan asianmukaiset toimet. Tähän sisältyy esimerkiksi sen varmistaminen, että
- a. sijoituspalveluyrityksellä on käytössään asianmukaiset toimintatavat ja menettelyt sekä dokumentoidut prosessit (esim. sovellettavat rajat ja tiedonkulku), joita noudatetaan tällaisen toiminnan harkitsemisessa, sääntöjen noudattamisen valvomisessa, hyväksymisessä ja riskienhallinnassa ja joissa on otettu huomioon sen vaikutukset ryhmän hallinnolliseen ja toiminnalliseen rakenteeseen, riskiprofiiliin ja maineriskisiin;
 - b. näitä toimia koskevat tiedot ja niihin liittyvät riskit ovat unionissa emoyrityksenä toimivan yrityksen sekä sisäisten ja ulkoisten tarkastajien saatavilla ja tiedot raportoidaan valvontatehtäväänsä hoitavalle ylimmälle hallintoelimelle sekä luvan antaneelle toimivaltaiselle viranomaiselle; ja

- c. sijoituspalveluyritys arvioi säännöllisin väliajoin näiden rakenteiden ylläpitämiseen liittyvää jatkuvaa tarvetta.
75. Näitä rakenteita ja toimia sekä sitä, miten niissä noudatetaan lainsäädäntöä ja alan standardeja, on arvioitava säännöllisesti. Jos on perustettu sisäisen tarkastuksen toiminto, sen on suoritettava arviointi riskinoton määrään suhteutetulla lähestymistavalla.
76. Sijoituspalveluyritysten tulisi toteuttaa tehokkaita riskienhallintatoimenpiteitä, kun ne suorittavat asiakkaiden pyynnöstä epätavanomaisia tai läpinäkymättömiä toimia (esim. auttavat asiakkaita perustamaan välineitä offshore-lainkäyttöalueille, kehittävät monimutkaisia rakenteita, helpottavat heidän liiketoimiaan tai tarjoavat omaisuudenhoitopalveluita), joista aiheutuu sisäisen hallinnoinnin ja ohjauksen haasteita sekä merkittäviä operatiivisia riskejä ja maineriskejä. Sijoituspalveluyritysten tulisi erityisesti analysoida, miksi asiakas haluaa perustaa tietynlaisen rakenteen.

7 Organisaatiokehys konsernin yhteydessä

77. Direktiivin (EU) 2019/2034 25 artiklan ja asetuksen (EU) 2019/2033 7 artiklan mukaisesti ja, jos toimivaltaiset viranomaiset eivät sovelle asetuksen (EU) 2019/2033 8 artiklaa, unionissa emoyrityksenä toimivien yritysten ja niiden tytäryritysten, joihin sovelletaan direktiiviä (EU) 2019/2034, on varmistettava, että hallinnoinnin ja ohjauksen järjestelyt, menettelyt ja mekanismit ovat yhdenmukaisia ja hyvin integroituja konsolidoinnin perusteella. Tätä tarkoitusta varten varovaisuusperiaatteen mukaisen konsolidoinnin piiriin kuuluvien yritysten ja tytäryritysten tulee panna täytäntöön kyseiset järjestelyt, menettelyt ja mekanismit niissä tytäryrityksissään, jotka eivät kuulu direktiivin (EU) 2019/2034 soveltamisalaan, mukaan lukien kolmansiin maihin, myös offshore-rahoituskeskuksiin, sijoittautuneet tytäryritykset, jotta varmistetaan vankat hallinnointi- ja ohjausjärjestelyt konsolidoinnin perusteella. Unionissa emoyrityksenä toimivan yrityksen ja sen tytäryritysten toimivaltaisten toimintojen tulee olla vuorovaikutuksessa ja vaihtaa tietoja tarpeen mukaan. Hallinnoinnin ja ohjauksen järjestelyillä, menettelyillä ja mekanismeilla tulee varmistaa, että unionissa emoyrityksenä toimivalla yrityksellä on riittävästi tietoa ja että se pystyy arvioimaan konserninlaajuisia riskiprofiilia 6.2 jaksossa kuvatulla tavalla.
78. Direktiivin (EU) 2019/2034 soveltamisalaan kuuluvan tytäryrityksen ylimmän hallintoelimen tulee hyväksyä ja panna täytäntöön yksittäisen yrityksen tasolla konserninlaajuiset hallintokäytännöt, jotka on vahvistettu konsolidoidusti, sellaisella tavalla, joka noudattaa kaikkia EU-lainsäädännön ja kansallisen lainsäädännön erityisvaatimuksia.
79. Unionissa emoyrityksenä toimivan yrityksen tulee varmistaa konsolidoidulla tasolla, että kaikki varovaisuusperiaatteen mukaisen konsolidoinnin piiriin kuuluvat sijoituspalveluyritykset ja muut yksiköt, mukaan lukien tytäryritykset, jotka eivät kuulu direktiivin (EU) 2019/2034 soveltamisalaan, noudattavat konserninlaajuisia hallintokäytäntöjä ja V osastossa tarkoitettua sisäisen valvonnan järjestelmää. Pannessaan hallintokäytäntöjä täytäntöön unionissa emoyrityksenä toimivan yrityksen tulee varmistaa, että kussakin tytäryrityksessä on käytössä

- vankat hallinnointi- ja ohjausjärjestelyt, sekä harkita erityisten järjestelyiden, menettelyiden ja mekanismien täytäntöönpanemista, mikäli liiketoimintoja ei ole järjestetty erillisiksi oikeushenkilöiksi vaan liiketoiminta-alueiksi, jotka käsittävät useita oikeushenkilöitä.
80. Unionissa emoyrityksenä toimivan yrityksen tulee ottaa huomioon kaikkien sen tytäryritysten edut ja se, kuinka strategiat ja käytännöt vaikuttavat kunkin tytäryrityksen etuihin sekä koko konsernin etuun pitkällä aikavälillä.
81. Unionissa emoyrityksenä toimivan yrityksen ja sen tytäryritysten tulee varmistaa, että konsernin kuuluvat sijoituspalveluyritykset ja yksiköt noudattavat kaikkia erityisiä sääntelyvaatimuksia kaikilla asiaankuuluvilla lainkäyttöalueilla.
82. Unionissa emoyrityksenä toimivan yrityksen tulee varmistaa, että kolmansiin maihin sijoittautuneissa tytäryrityksissä, jotka kuuluvat varovaisuusperiaatteen mukaisen konsolidoinnin piiriin, on käytössä hallinnoinnin ja ohjauksen järjestelmät, menettelyt, ja mekanismit, jotka ovat yhdenmukaisia ryhmänlaajuisten hallinnointikäytäntöjen kanssa ja joissa noudatetaan direktiivin (EU) 2019/2034 25–32 artiklan vaatimuksia sekä näitä ohjeita, elleivät ne ole ristiriidassa kolmannen maan lainsäädännön kanssa.
83. Direktiivissä 2019/2034/EU vahvistettuja hallinnointivaatimuksia ja näiden ohjeiden säännöksiä sovelletaan EU:ssa sijaitseviin sijoituspalveluyrityksiin siitä riippumatta, ovatko ne kolmannessa maassa sijaitsevan emoyrityksen tytäryrityksiä. Kun kolmannessa maassa sijaitsevan emoyrityksen tytäryritys EU:ssa on unionissa emoyrityksenä toimiva yritys, kolmannessa maassa emoyrityksenä toimiva sijoituspalveluyritys ja sen muut suorat tytäryritykset eivät kuulu varovaisuusperiaatteen mukaisen EU:ssa tapahtuvan konsolidoinnin piiriin. Unionissa emoyrityksenä toimivan yrityksen tulisi varmistaa, että kolmannessa maassa emoyrityksenä toimivan sijoituspalveluyrityksen konserninlaajuiset hallinnointikäytännöt otetaan huomioon sen omissa hallinnointikäytännöissä siltä osin kuin ne eivät ole ristiriidassa asiaa koskevassa EU:n lainsäädännössä, kuten direktiivissä (EU) 2019/2034, vahvistettujen vaatimusten tai näiden ohjeiden kanssa.
84. Kun sijoituspalveluyritykset laativat käytäntöjä ja dokumentoivat hallinnointi- ja ohjausjärjestelyjä, niiden tulisi ottaa huomioon liitteessä I luetellut näkökohdat. Vaikka käytännöt ja dokumentaatio voidaan sisällyttää erillisiin asiakirjoihin, sijoituspalveluyritysten olisi harkittava niiden yhdistämistä tai viitattava niihin yhtenä hallinnoinnin ja ohjauksen puiteasiakirjana.

IV osasto – Riskikulttuuri ja liiketoiminnan menettelytavat

8 Riskikulttuuri

85. Vakaan, huolellisen ja johdonmukaisen riskikulttuurin tulisi olla keskeinen osa sijoituspalveluyrityksen tehokasta riskienhallintaa, ja sen tulisi antaa sijoituspalveluyritykselle mahdollisuus tehdä harkittuja ja tietoon perustuvia päätöksiä.
86. Sijoituspalveluyritysten olisi kehitettävä integroitu ja sijoituspalveluyrityksen laajuinen riskikulttuuri, joka perustuu täyteen ymmärrykseen ja kokonaisvaltaiseen näkemykseen niiden kohtaamista riskeistä, mukaan lukien sen asiakkaisiin kohdistuvista riskeistä, markkinaan kohdistuvista riskeistä, itse sijoituspalveluyritykseen kohdistuvista riskeistä ja likviditeettiriskeistä sekä erityisesti riskeistä, joilla voi olla merkittävä vaikutus käytettävissä oleviin omiin varoihin tai jotka voivat alentaa niiden tasoa tai jotka voivat vaikuttaa omien varojen hallintaan, ottaen huomioon sijoituspalveluyrityksen riskinkantokyky ja riskinottohalu.
87. Sijoituspalveluyritysten tulee kehittää riskikulttuuriaan yrityksen toimia, strategiaa ja riskiprofiilia koskevien käytäntöjen, vuorovaikutuksen ja henkilöstön koulutuksen kautta. Sijoituspalveluyritysten tulee mukauttaa vuorovaikutusta ja henkilöstön koulutusta siten, että niissä huomioidaan henkilöstön riskien ottamista ja riskienhallintaa koskeva vastuu.
88. Henkilöstön tulee olla täysin tietoisia riskienhallintaan liittyvästä vastuustaan. Riskienhallintaa ei tule asettaa ainoastaan riskiasiantuntijoiden tai sisäisten valvontatoimintojen vastuulle. Liiketoimintayksikköjen, jotka toimivat ylimmän hallintoelimen yleisessä valvonnassa, tulee olla ensisijaisesti vastuussa päivittäisestä riskienhallinnasta sijoituspalveluyrityksen käytäntöjen, menettelyjen ja valvonnan mukaisesti ottaen huomioon sijoituspalveluyrityksen riskinottohalun ja riskinkantokyvyn.
89. Vahvan riskikulttuurin tulee sisältää vähintään seuraavat tekijät:
 - a. Johdon tekemät linjaukset: ylimmän hallintoelimen tulee olla vastuussa sijoituspalveluyrityksen ydinarvojen ja odotusten määrittämisestä ja niistä tiedottamisesta. Sen jäsenten toiminnan tulee heijastaa näitä arvoja. Sijoituspalveluyritysten johdon, mukaan lukien keskeisistä toiminnoista vastaavien henkilöiden, tulee edistää ydinarvoista ja odotuksista tiedottamista henkilöstölle. Henkilöstön tulee toimia sovellettavien lakien ja säännösten mukaisesti ja ilmoittaa viipymättä havaituista rikkomuksista sijoituspalveluyrityksen sisäisesti tai sen ulkopuolelle (esim. toimivaltaiselle viranomaiselle väärinkäytösten ilmoittamista koskevan menettelyn kautta). Ylimmän hallintoelimen tulee edistää, valvoa ja arvioida sijoituspalveluyrityksen riskikulttuuria jatkuvasti, arvioida riskikulttuurin vaikutusta sijoituspalveluyrityksen rahoitusvakauteen, riskiprofiiliin ja vankkaan hallintoon sekä tehdä tarvittaessa muutoksia.

- b. Vastuullisuus: keskeisen henkilöstön sijoituspalveluyrityksen kaikilla tasoilla tulee tuntea ja ymmärtää yrityksen ydinarvot sekä yrityksen riskinottohalu ja riskinkantokyky tehtävässään tarvittavissa määrin. Henkilöstön tulee kyetä suoriutumaan tehtävistään ja olla tietoisia siitä, että he ovat vastuussa toimistaan suhteessa sijoituspalveluyrityksen riskinotto toimintaan.
- c. Tehokas vuorovaikutus ja kyseenalaistaminen: vakaan riskikulttuurin tulee edistää avoimen vuorovaikutuksen ja tehokkaan kyseenalaistamisen ympäristöä, jossa päätöksentekoprosessit kannustavat tuomaan laajasti esiin erilaisia näkemyksiä, mahdollistavat nykyisten käytäntöjen testaamisen, stimuloivat rakentavan kriittistä asennetta henkilöstön keskuudessa sekä edistävät ympäristöä, jossa osallistuminen on avointa ja rakentavaa läpi koko organisaation.
- d. Kannustimet: asianmukaisten kannustimien tulee olla keskeisessä osassa, kun riskinottamistoimintaa sovitetaan yhteen sijoituspalveluyrityksen riskiprofiilin ja sen pitkän aikavälin etujen kanssa¹⁹.

9 Yrityksen arvot ja menettelytapasäännöt

- 90. Ylimmän hallintoelimen tulee kehittää, vahvistaa, noudattaa ja edistää korkeita eettisiä ja ammatillisia standardeja ja ottaa samalla huomioon sijoituspalveluyrityksen erityiset tarpeet ja ominaisuudet. Lisäksi sen tulee varmistaa kyseisten standardien täytäntöönpano (menettelytapasääntöjen tai vastaavan välineen avulla). Sen tulee myös valvoa, että henkilöstö noudattaa näitä standardeja. Tarvittaessa ylin hallintoelin voi myös hyväksyä ja panna täytäntöön sijoituspalveluyrityksen konserninlaajuisia standardeja tai yhteisiä standardeja, jotka ovat järjestöjen tai muiden merkittävien organisaatioiden laatimia.
- 91. Sijoituspalveluyritysten tulee varmistaa, että henkilöstöön ei kohdistu sukupuoleen, rotuun, ihonväriin, etniseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin piirteisiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvaa syrjintää.
- 92. Sijoituspalveluyrityksen käytäntöjen tulee olla sukupuolineutraaleja. Tämä koskee muun muassa palkitsemis- ja rekrytointikäytäntöjä, urakehitys- ja seuraajasuunnittelua, koulutukseen pääsyä ja mahdollisuutta hakea sisäisiä avoimia työpaikkoja. Sijoituspalveluyritysten on taattava kaikille henkilöstön jäsenille yhtäläiset mahdollisuudet²⁰ näiden sukupuolesta riippumatta, myös uranäkymien osalta, sekä pyrittävä lisäämään aliedustetun sukupuolen edustusta ylimmän hallintoelimen vastuuhenkilöinä sekä siinä henkilöstöryhmässä, joilla on komission delegoidussa asetuksessa (tekninen sääntelystandardi yksilöidystä henkilöstöstä) määriteltyjä johtotehtäviä. Sijoituspalveluyritysten olisi seurattava sukupuolten palkkaeron kehittymistä. Sijoituspalveluyritysten, joissa on vähintään

¹⁹ Ks. myös direktiivin (EU) 2019/2034 mukaiset moitteettomia palkitsemisjärjestelmiä koskevat EPV:n ohjeet.

²⁰ Ks. myös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/54/EY, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2006, miesten ja naisten yhtäläisten mahdollisuuksien ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta työhön ja ammattiin liittyvissä asioissa.

- 50 työntekijää²¹, on seurattava erikseen sukupuolten palkkaeron kehittymistä yksilöidyn henkilöstön (pois lukien ylimmän hallintoelimen jäsenet), johtotehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen jäsenten, valvontatehtäväänsä hoitavan hallintoelimen jäsenten sekä muun henkilöstön keskuudessa. Sijoituspalveluyrityksillä on oltava olemassa käytäntöjä, joilla helpotetaan henkilöstön töihin palaamista äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan jälkeen²².
93. Täytäntöön pannuilla standardeilla olisi pyrittävä parantamaan sijoituspalveluyrityksen vankkoja hallinnointi- ja ohjausjärjestelyjä ja vähentämään riskejä, joille sijoituspalveluyritys altistuu. Erityisesti tämä koskee operatiivisia riskejä ja maineriskejä, joilla voi olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia sijoituspalveluyrityksen kannattavuuteen ja kestävyys sakkujen, oikeudenkäyntikulujen, toimivaltaisten viranomaisen määräämien rajoitusten, muiden taloudellisten ja rikosoikeudellisten seuraamusten sekä yrityskuvan arvon alenemisen ja kuluttajien luottamuksen menettämisen vuoksi.
94. Ylimmän hallintoelimen on vahvistettava ja dokumentoitava selkeät toimintalinjaukset siitä, kuinka näitä vaatimuksia on noudatettava. Näiden linjausten tulee
- a. muistuttaa henkilöstöä siitä, että kaikki sijoituspalveluyrityksen toimet tulee suorittaa sovellettavaa lakia sekä sijoituspalveluyrityksen arvoja noudattaen;
 - b. edistää riskitietoisuutta vahvan riskikulttuurin kautta näiden ohjeiden 9 jakson mukaisesti välittämällä ylimmän hallintoelimen odotukset siitä, etteivät toteutetut toimet ylitä sijoituspalveluyrityksen määrittelemiä riskinottohalua ja riskirajoja ja niihin liittyviä henkilöstön velvollisuuksia;
 - c. määritellä hyväksyttävää ja sopimatonta toimintaa koskevat periaatteet ja antaa esimerkkejä tällaisista toimintatavoista, jotka liittyvät erityisesti virheellisten taloustietojen antamiseen ja väärinkäyttöihin sekä talousrikoksiin, kuten muun muassa petoksiin, rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen, kilpailua rajoittaviin käytäntöihin, taloudellisiin seuraamuksiin, lahjontaan ja korruptioon, markkinoiden manipulointiin, myyntiin väärin perustein ja muihin kuluttajansuojalakien rikkomisiin sekä niin suoraan kuin välillisesti toteutettuihin verorikoksiin, myös laittomien tai kiellettyjen osinkokeinottelujärjestelmien kautta toteutettuihin verorikoksiin;
 - d. selventää, että lainsäädännöllisten ja sääntelyyn liittyvien vaatimusten sekä sisäisten käytäntöjen noudattamisen lisäksi henkilöstön odotetaan toimivan rehellisesti ja luotettavasti ja suorittavan tehtävänsä taidolla, huolellisesti ja tunnollisesti; ja
 - e. varmistaa, että henkilöstö on selvillä mahdollisista sisäisistä ja ulkoisista kurinpitotoimista, oikeustoimista ja seuraamuksista, joita väärinkäytöksistä ja sopimattomasta toiminnasta voi seurata.

²¹ Ks. myös direktiivin (EU) 2019/2034 mukaiset moitteettomia palkitsemisjärjestelmiä koskevat EPV:n ohjeet.

²² Ks. myös direktiivin (EU) 2019/2034 mukaiset moitteettomia palkitsemisjärjestelmiä koskevat EPV:n ohjeet.

95. Sijoituspalveluyritysten tulee valvoa standardien noudattamista ja varmistaa henkilöstön tietämys niistä esimerkiksi tarjoamalla koulutusta. Sijoituspalveluyritysten tulee määritellä toiminto, joka on vastuussa menettelytapasääntöjen tai muun vastaavan välineen noudattamisen valvonnasta ja mahdollisten rikkomisten arvioinnista sekä rikkomistapausten käsittelystä. Tuloksista tulee raportoida ylimmälle hallintoelimelle säännöllisin määräajoin.

10 Eturistiriitoja koskevat käytännöt yrityksen tasolla

96. Ylimmän hallintoelimen tulee olla vastuussa sellaisten tehokkaiden käytäntöjen luomisesta, hyväksymisestä ja valvomisesta, joilla tunnistetaan, arvioidaan, hallitaan ja vähennetään tai ehkäistään tosiasiallisia tai mahdollisia eturistiriitoja yrityksen tasolla. Näitä ovat esimerkiksi eturistiriidat, jotka johtuvat sijoituspalveluyrityksen, varovaisuusperiaatteen mukaisen konsolidoinnin piiriin kuuluvien eri sijoituspalveluyritysten tai sijoituspalveluyrityksen sisäisten eri liiketoiminta-alueiden tai -yksiköiden moninaisista toimista ja tehtävistä, tai eturistiriidat, jotka syntyvät suhteessa ulkoisiin sidosryhmiin. Kun sijoituspalveluyritykset laativat näitä käytäntöjä, niiden olisi oltava tietoisia siitä, että käytäntöjen on oltava myös direktiivin 2014/65/EU 16 artiklan 3 kohdan ja 23 artiklan sekä komission delegoidun asetuksen 2017/565 33–35 artiklan mukaisia.
97. Toimenpiteiden, joilla sijoituspalveluyritys hallinnoi tai tarpeen mukaan lieventää eturistiriitoja, tulee olla dokumentoituja ja sisältää muun muassa
- a. asianmukaisen tehtävien erillään pitämisen esimerkiksi osoittamalla liiketoimien käsittelyssä tai palvelujen tarjoamisessa keskenään ristiriidassa olevat tehtävät eri henkilöille tai antamalla ristiriidassa olevien tehtävien valvontaa ja raportointia koskevat velvollisuudet eri henkilöille;
 - b. tiedonkulun esteiden luomisen esimerkiksi erottamalla tietyt liiketoiminta-alueet tai -yksiköt fyysisesti toisistaan.

11 Henkilöstön eturistiriitoja koskevat periaatteet²³

98. Ylimmän hallintoelimen tulee olla vastuussa sellaisten tehokkaiden käytäntöjen luomisesta, hyväksymisestä ja valvomisesta, joilla tunnistetaan, arvioidaan, hallitaan ja vähennetään tai ehkäistään sellaisia tosiasiallisia tai mahdollisia eturistiriitoja sijoituspalveluyrityksen etujen ja henkilöstön, myös ylimmän hallintoelimen jäsenten, henkilökohtaisten etujen välillä, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti näiden henkilöiden tehtävien ja velvollisuuksien hoitamiseen, sanotun rajoittamatta direktiivin 2014/65/EU 23 artiklan ja komission delegoidun asetukset (EU) N:o 2017/565 2 luvun 3 jakson soveltamista. Unionissa emoyrityksenä toimivan yrityksen tulee tarkastella etuja konsolidoidusti vahvistettujen konserninlaajuisten eturistiriitakäytäntöjen kontekstissa.

²³ Tätä jaksoa tulee lukea yhdessä ESMAn ja EPV:n yhteisten direktiivin 2013/36/EU ja direktiivin 2014/65/EU mukaisten ylimmän hallintoelimen jäsenten ja keskeisistä toiminnoista vastaavien henkilöiden sopivuuden arviointia varten annettujen ohjeiden kanssa.

99. Periaatteiden tavoitteena tulee olla tunnistaa henkilöstön eturistiriidat, joihin sisältyvät myös heidän lähimpien perheenjäsentensä eturistiriidat. Sijoituspalveluyritysten tulisi ottaa huomioon, että eturistiriidat voivat perustua paitsi nykyisiin myös aikaisempiin henkilökohtaisiin suhteisiin tai työsuhteisiin. Mikäli eturistiriitoja ilmenee, sijoituspalveluyritysten tulisi arvioida niiden olennaisuus sekä tarvittaessa päättää asianmukaisista lieventävistä toimenpiteistä ja panna ne täytäntöön.
100. Aikaisemmista suhteista johtuvien eturistiriitojen osalta sijoituspalveluyritysten tulisi määritellä asianmukainen ajanjakso, jolta ne haluavat henkilöstönsä ilmoittavan tällaisista eturistiriidoista sen perusteella, että niillä voi vielä olla vaikutusta henkilöstön toimintaan ja päätöksentekoon osallistumiseen.
101. Käytäntöjen tulisi kattaa ainakin seuraavat tilanteet ja suhteet, joiden perusteella eturistiriitoja voi syntyä:
- a. taloudelliset edut (esim. osakkeet, muut omistusoikeudet ja jäsenyydet, hallintaosuudet ja muut kaupallisiin asiakkaisiin liittyvät taloudelliset edut, immateriaalioikeudet, sellaisen elimen jäsenyys tai sellaisen elimen tai yksikön omistusoikeus, jonka edut ovat ristiriidassa sijoituspalveluyrityksen etujen kanssa);
 - b. henkilökohtaiset tai ammatilliset suhteet tahoihin, joilla on huomattavia omistusoikeuksia sijoituspalveluyrityksestä;
 - c. henkilökohtaiset tai ammatilliset suhteet varovaisuusperiaatteen mukaisen konsolidoinnin piiriin kuuluvien sijoituspalveluyritysten tai yksiköiden henkilöstöön (esim. perhesuhteet);
 - d. muut työsuhteet ja aiemmat työsuhteet lähimenneisyydessä (esim. viimeisen viiden vuoden aikana);
 - e. henkilökohtaiset tai ammatilliset suhteet keskeisiin ulkoisiin sidosryhmiin (esim. suhteet olennaisiin toimittajiin, neuvonta- ja asiantuntijapalveluihin tai muihin palveluntarjoajiin); ja
 - f. poliittinen vaikutusvalta tai poliittiset suhteet.
102. Edellä sanotusta huolimatta sijoituspalveluyritysten tulisi huomioida, että jos henkilöstön jäsenellä on osakkuuksia tietyssä sijoituspalveluyrityksessä tai hän käyttää muita sijoituspalveluyrityksen tarjoamia palveluja, tämän perusteella ei tulisi syntyä tilannetta, jossa henkilöstön jäsenellä katsotaan olevan eturistiriita, jos pysytään asianmukaisen vähimmäistason alapuolella.
103. Käytännöissä tulisi määritellä prosessit, joiden mukaan voidaan raportoida ja välittää tietoa käytäntöjen mukaiselle vastuulliselle toiminnolle. Henkilöstöllä tulee olla velvollisuus ilmoittaa viipymättä sisäisesti kaikista olosuhteista, jotka voivat johtaa tai ovat johtaneet eturistiriitaan.

104. Käytännöissä tulisi tehdä ero jatkuvalla tavalla hallittavien pysyvien eturistiriitojen ja sellaisten eturistiriitojen välille, jotka syntyvät odottamatta yksittäisen tapahtuman yhteydessä (esim. tietyn liiketoimen tai palveluntarjoajan valinnan yhteydessä) ja joita voidaan tavallisesti hallita kertaluontoisella toimenpiteellä. Sijoituspalveluyrityksen edun tulee kaikissa tilanteissa olla tehtyjen päätösten keskiössä.
105. Käytännöissä tulee määrittää menettelyt, toimenpiteet, dokumentointivaatimukset ja velvollisuudet, jotka koskevat eturistiriitojen tunnistamista ja ehkäisyä, niiden olennaisuuden arvioimista ja lieventävien toimenpiteiden tekemistä. Kyseisten menettelyiden, vaatimusten, velvollisuuksien ja toimenpiteiden tulee sisältää seuraavat:
 - a. keskenään ristiriitaisten tehtävien tai liiketoimien antaminen eri henkilöiden hoidettavaksi;
 - b. myös sijoituspalveluyrityksen ulkopuolisissa tehtävissä toimivan henkilöstön sopimattoman vaikutusvallan käytön estäminen kyseisiin muihin tehtäviin nähden;
 - c. velvollisuuden asettaminen ylimmän hallintoelimen jäsenille pidättäytyä äänestämästä niissä asioissa, joissa jäsenellä on tai voi olla eturistiriita tai joissa jäsenen puolueettomuus tai kyky suorittaa tehtäviään sijoituspalveluyrityksessä täysimääräisesti voi olla muulla tavalla vaarantunut;
 - d. sen ehkäiseminen, että ylimmän hallintoelimen jäsenet toimivat johtajina kilpailevissa sijoituspalveluyrityksissä.
106. Käytännöissä tulisi erityisesti käsitellä eturistiriitojen riskiä ylimmän hallintoelimen tasolla ja tarjota riittävää ohjausta sellaisten eturistiriitojen tunnistamiseen ja hallintaan, jotka voivat heikentää ylimmän hallintoelimen jäsenen kykyä tehdä objektiivisia ja puolueettomia päätöksiä, jotka ovat sijoituspalveluyrityksen edun mukaisia. Sijoituspalveluyritysten tulee ottaa huomioon, että eturistiriidat voivat vaikuttaa ylimmän hallintoelimen jäsenten riippumattomuuteen²⁴.
107. Kun lievennetään ylimmän hallintoelimen jäsenillä tunnistettuja eturistiriitoja, sijoituspalveluyritysten olisi dokumentoitava toteutetut toimenpiteet, mukaan lukien perustelut sille, miten näillä toimenpiteillä voidaan tehokkaasti taata objektiivinen päätöksenteko.
108. Tosiasiallisia tai mahdollisia eturistiriitoja, joista on ilmoitettu sijoituspalveluyrityksen vastuulliselle toiminnolle, tulisi arvioida ja hallita asianmukaisesti. Tilanteessa, jossa tunnistetaan henkilöstön eturistiriita, sijoituspalveluyrityksen tulee dokumentoida tehty päätös, erityisesti siinä tapauksessa, että eturistiriita ja siihen liittyvät riskit on hyväksytty, ja

²⁴ Ks. myös ESMAn ja EPV:n yhteiset direktiivin 2013/36/EU ja direktiivin 2014/65/EU mukaiset ohjeet ylimmän hallintoelimen jäsenten ja keskeisistä tehtävistä vastaavien henkilöiden sopivuuden arvioinnista.

- tässä tapauksessa on annettava tieto siitä, kuinka tätä eturistiriitaa on onnistuneesti lievennetty tai korjattu.
109. Kaikki tosiasialliset tai mahdolliset ylimmän hallintoelimen tason eturistiriidat, olivatpa ne yksilöllisiä tai kollektiivisia, tulee dokumentoida asianmukaisesti, niistä tulee ilmoittaa ylimmälle hallintoelimelle, ja ylimmän hallintoelimen tulee keskustella niistä, tehdä niistä päätös ja hoitaa ne asianmukaisesti.

11.1 Eturistiriitoja koskevat käytännöt ylimmän hallintoelimen jäsenille ja heidän lähipiirilleen myönnettävien lainojen ja heidän kanssaan tehtävien muiden liiketoimien yhteydessä

110. Osana henkilöstön eturistiriitoja koskevia käytäntöjä (11 jakso) ja ylimmän hallintoelimen jäsenten eturistiriitojen hallintaa 107 kohdassa määrätyn mukaisesti ylimmän hallintoelimen tulee vahvistaa kehys, jonka avulla se voi tunnistaa ja hallita eturistiriitoja myöntäessään lainoja ylimmän hallintoelimen jäsenille ja heidän lähipiirilleen sekä tehdessään heidän kanssaan muita liiketoimia (esim. listautumisannit, palvelusopimukset ja ulkoistamissopimukset).
111. Sijoituspalveluyritysten tulisi tunnistaa muut sellaiset lähipiiriksi katsottavat ryhmät, joihin lainoja ja liiketoimia koskevaa eturistiriitakehystä sovelletaan kokonaan tai osittain.
112. Eturistiriitakehyksellä tulee varmistaa, että päätökset lainojen myöntämisestä ylimmän hallintoelimen jäsenille ja heidän lähipiirilleen sekä muiden liiketoimien tekemisestä heidän kanssaan tehdään objektiivisesti ilman eturistiriitojen kohtuutonta vaikutusta ja että niissä sovelletaan yleisesti ottaen tavanomaisia markkinaehtoja.
113. Ylimmän hallintoelimen tulee vahvistaa sovellettavat päätöksentekomenettelyt lainojen myöntämiseksi ylimmän hallintoelimen jäsenille ja heidän lähipiirilleen sekä muiden liiketoimien tekemiseksi heidän kanssaan. Eturistiriitakehyksessä voidaan erottaa toisistaan tavanomaisessa liiketoiminnassa²⁵ ja tavanomaisten markkinaehtojen mukaisesti toteutetut liiketoimet sekä henkilöstön liiketoimet, jotka tehdään kaikkiin henkilöstön jäseniin sovellettavien ehtojen mukaisesti. Lisäksi eturistiriitakehyksessä ja eturistiriitoja koskevassa päätöksentekomenettelyssä voidaan erottaa toisistaan olennaiset ja ei-olennaiset lainat tai muut olennaiset liiketoimet, erityyppiset lainat ja muut liiketoimet sekä niistä aiheutuvien tosiasiallisten tai mahdollisten eturistiriitojen taso.
114. Osana eturistiriitakehystä ylimmän hallintoelimen tulee määrittää asianmukaiset kynnysarvot (esim. liiketoimen tyypin, suuruuden tai sovellettavien ehtojen mukaisesti), joiden ylittyessä ylimmän hallintoelimen jäsenen tai hänen lähipiirinsä kanssa tehtävä liiketoimi edellyttää aina ylimmän hallintoelimen hyväksyntää. Ylimmän hallintoelimen on aina tehtävä päätökset

²⁵ Liiketoimiin kuuluvat lainat, leasing-vuokraus, myyntilaskurahoitus, listautumisantien yhteydessä tarjotut palvelut, sulautumat ja yritysostot, kiinteistöjen ostaminen ja myyminen.

- sellaisista ylimmän hallintoelimen jäsenille myönnettävistä olennaisista lainoista ja heidän kanssaan tehtävistä olennaisista liiketoimista, joita ei ole tehty tavanomaisin markkinaehdoin vaan kaikkiin henkilöstön jäseniin sovellettavien ehtojen mukaisesti.
115. Tällaisesta olennaisesta lainasta tai muusta olennaisesta liiketoimesta hyötyvän ylimmän hallintoelimen jäsenen tai vastapuolen lähipiiriin kuuluvan ylimmän hallintoelimen jäsenen ei pitäisi osallistua päätöksentekoprosessiin.
116. Päätettäessään ylimmän hallintoelimen jäsenelle tai hänen lähipiirilleen myönnettävästä lainasta tai heidän kanssaan tehtävästä muusta liiketoimesta sijoituspalveluyrityksen tulee ennen päätöksen tekemistä arvioida riski, jolle sijoituspalveluyritys saattaa altistua liiketoimen vuoksi.
117. Varmistaakseen eturistiriitoja koskevien käytäntöjen noudattamisen sijoituspalveluyritysten tulee taata, että ylimmän hallintoelimen jäsenille ja heidän lähipiirilleen myönnettäviin lainoihin ja heidän kanssaan tehtäviin muihin liiketoimiin sovelletaan täysimääräisesti kaikkia asiaankuuluvia sisäisiä valvontamenettelyjä ja että valvontatehtävässään toimivan ylimmän hallintoelimen tasolla on käytössä asianmukainen valvontajärjestelmä.

11.2 Ylimmän hallintoelimen jäsenille ja heidän lähipiirilleen myönnettyjen lainojen dokumentointi ja niitä koskevat lisätiedot

118. Direktiivin (EU) 2019/2034 26 artiklan soveltamiseksi sijoituspalveluyritysten on asianmukaisesti dokumentoitava ylimmän hallintoelimen jäsenille ja heidän lähipiirilleen myönnettyjä lainoja koskevat tiedot, mukaan lukien ainakin
- a. velallisen nimi ja asema (eli ylimmän hallintoelimen jäsen tai hänen lähipiiriinsä kuuluva henkilö) sekä lähipiirille myönnettyjen lainojen osalta se ylimmän hallintoelimen jäsen, jonka lähipiiriin kyseinen osapuoli kuuluu ja minkä luonteinen suhde heidän välillään on;
 - b. lainan tyyppi/luonne ja lainamäärä;
 - c. sovellettavat lainaehdot;
 - d. lainan myöntämispäivä;
 - e. lainan myöntämispäätöksen tekvän henkilön tai elimen nimi ja elimen kokoonpano sekä sovellettavat ehdot;
 - f. tieto siitä, onko laina myönnetty markkinaehdoin (kyllä/ei); ja
 - g. tieto siitä, onko laina myönnetty kaikkiin henkilöstön jäseniin sovellettavien ehtojen mukaisesti (kyllä/ei).

119. Sijoituspalveluyritysten tulee varmistaa, että kaikki ylimmän hallintoelimen jäsenille ja heidän lähipiirilleen myönnetyt lainat dokumentoidaan täydellisesti ja että tiedot pidetään ajan tasalla. Lisäksi on varmistettava, että sijoituspalveluyritys voi pyynnöstä antaa täydelliset asiakirjat toimivaltaisten viranomaisten saataville asianmukaisessa muodossa ilman aiheetonta viivytystä.

12 Sisäiset ilmoitusmenettelyt

120. Sijoituspalveluyritysten tulee ottaa käyttöön sisäiset ilmoituskäytännöt ja -menettelyt, joiden mukaisesti henkilöstö ilmoittaa mahdollisista tai tapahtuneista rikkomuksista, jotka koskevat asetusta (EU) 2019/2033 ja kansallisia säännöksiä direktiivin (EU) 2019/2034 saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä, erityisen, riippumattoman ja itsenäisen kanavan kautta. Ilmoituksen tekevällä henkilöstön jäsenellä ei välttämättä tarvitse olla näyttöä rikkomuksesta, mutta hänellä tulee olla riittävän tasoinen varmuus, joka antaa riittävän syyn käynnistää tutkimukset. Sijoituspalveluyritysten tulee myös panna täytäntöön asianmukaisia prosesseja ja menettelyjä, joilla varmistetaan, että ne noudattavat unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta 23. lokakuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1937 kansallisesta täytäntöönpanosta johtuvia velvoitteitaan.

121. Eturistiriitojen välttämiseksi henkilöstölle on annettava mahdollisuus ilmoittaa rikkomuksista tavanomaisten raportointisuhteiden ulkopuolella (esim. säännösten noudattamista valvovan toiminnon, sisäisen tarkastuksen toiminnon tai riippumattoman sisäisen väärinkäytösten paljastamista koskevan menettelyn kautta). Ilmoitusmenettelyissä tulee taata sekä ilmoittajan että ilmoituksen mukaisen rikkomuksesta vastuussa olevan luonnollisen henkilön henkilötietojen suojaaminen asetuksen (EU) 2016/679 ²⁶ (yleinen tietosuojasetus) mukaisesti.

122. Ilmoitusmenettelyjen on oltava sijoituspalveluyrityksen koko henkilöstön käytettävissä.

123. Henkilöstön ilmoitusmenettelyn kautta antamat tiedot tulee tarvittaessa antaa tiedoksi ylimmälle hallintoelimelle ja muille vastuussa oleville toimintoille, jotka on määritelty sisäisissä ilmoituskäytännöissä. Mikäli rikkomuksen ilmoittanut henkilöstön jäsen sitä vaatii, tiedot on toimitettava ylimmälle hallintoelimelle ja muille vastuussa oleville toimintoille ilmoittajan henkilöllisyyttä paljastamatta. Sijoituspalveluyritykset voivat tarjota myös väärinkäytösten paljastamista koskevan menettelyn, jossa tiedot voidaan antaa anonymisti.

124. Sijoituspalveluyritysten tulee varmistaa, että rikkomuksesta ilmoittavaa henkilöä suojataan kaikilta haitallisilta seurauksilta, kuten vastatoimilta, syrjinnältä tai muulta epäoikeudenmukaiselta kohtelulta. Sijoituspalveluyrityksen tulee varmistaa, ettei kukaan yrityksen alaisuudessa toimiva henkilö osallistu rikkomuksesta ilmoittaneen henkilön epäoikeudenmukaiseen kohteluun, ja sen tulee ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin tällaisesta kohtelusta vastuussa olevia henkilöitä vastaan.

²⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus).

125. Sijoituspalveluyritysten tulee myös suojella ilmoituksen kohteena olevaa henkilöä kaikilta haitallisilta seurauksilta siinä tapauksessa, ettei tutkimuksissa löydetä näyttöä, jonka perusteella voitaisiin ryhtyä toimenpiteisiin kyseistä henkilöä vastaan. Jos toimenpiteisiin ryhdytään, sijoituspalveluyrityksen tulee toimia tavalla, joka suojelee kyseessä olevaa henkilöä tahattomilta haitallisilta seurauksilta, jotka ovat toimenpiteen tavoitteita laajempia.

126. Erityisesti sisäisten ilmoitusmenettelyjen tulee

- a. olla dokumentoituja (esim. henkilöstön käsikirjat);
- b. tarjota selkeät säännöt, jotka varmistavat, että ilmoittajan ja ilmoituksen kohteena olevan henkilön sekä rikkomuksen tietoja käsitellään luottamuksellisesti asetuksen (EU) 2016/679 mukaisesti, ellei kansallinen lainsäädäntö edellytä tietojen julkistamista jatkotutkimusten tai niitä seuraavien oikeudenkäyntien yhteydessä;
- c. suojella huolenaiheistaan ilmoittavaa henkilöstöä epäoikeudenmukaiselta kohtelulta, joka johtuu rikkomusten ilmoittamisesta;
- d. varmistaa, että ilmoitetut mahdolliset tai tapahtuneet rikkomukset arvioidaan ja että niistä raportoidaan tarvittaessa asianmukaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle tai lainvalvontaviranomaiselle;
- e. varmistaa, mikäli mahdollista, että mahdollisista tai tapahtuneista rikkomuksista ilmoittaneille henkilöstön jäsenille toimitetaan vastaanottokuittaus;
- f. varmistaa ilmoitettua rikkomusta koskevan tutkinnan tulosten seuranta; ja
- g. varmistaa asianmukainen tietojen kirjaaminen.

13 Rikkomusten ilmoittaminen toimivaltaisille viranomaisille

127. Toimivaltaisten viranomaisten on direktiivin (EU) 2019/2034 22 artiklan mukaisesti luotava tehokkaat ja luotettavat mekanismit, joiden avulla sijoituspalveluyritysten henkilöstö voi ilmoittaa toimivaltaisille viranomaisille mahdollisista tai tapahtuneista rikkomuksista, jotka koskevat asetusta (EU) 2019/2033 ja kansallisia säännöksiä direktiivin (EU) 2019/2034 saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä. Tällaisten mekanismien olisi sisällettävä vähintään seuraavat:

- a. erityismenettelyt rikkomusilmoitusten vastaanottamiseen ja niiden seurantaan, esimerkiksi erityinen väärinkäytösten paljastamisesta vastaava osasto, yksikkö tai toiminto;
- b. 13 jaksossa kuvatun mukainen asianmukainen suojele;

- c. sekä ilmoittajana olevan luonnollisen henkilön että ilmoituksen mukaisen rikkomuksesta vastuussa olevan luonnollisen henkilön henkilötietojen suojaaminen asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) mukaisesti;
- d. 12 jaksossa määritellyt selkeät menettelyt.

128. Toimivaltaiset viranomaiset voivat kannustaa henkilöstöä pyrkimään käyttämään ensisijaisesti sijoituspalveluyrityksensä sisäisiä ilmoitusmenettelyitä, tämän kuitenkaan rajoittamatta mahdollisuutta ilmoittaa rikkomuksista toimivaltaisen viranomaisen mekanismien kautta.

V osasto – Sisäinen valvontajärjestelmä ja mekanismit

14 Sisäisen valvonnan järjestelmä

129. Sijoituspalveluyritysten tulee kehittää ja pitää yllä kulttuuria, joka kannustaa positiiviseen asenteeseen riskienhallintaa ja sijoituspalveluyrityksen sisäistä sääntöjen noudattamista sekä vankkaa ja kokonaisvaltaista sisäisen valvonnan järjestelmää kohtaan. Sijoituspalveluyritysten liiketoiminta-alueiden tulee tämän järjestelmän puitteissa olla vastuussa niiden toiminnasta muodostuvien riskien hallinnasta, ja niiden on harjoitettava valvontaa, jonka tavoitteena on varmistaa sisäisten ja ulkoisten vaatimusten noudattaminen. Osana tätä järjestelmää sijoituspalveluyrityksillä tulee olla pysyviä ja tehokkaita sisäisiä valvontatoimintoja²⁷, joilla on asianmukainen ja riittävä toimivalta, painoarvo ja yhteys ylimpään hallintoelimeen tehtävänsä suorittamiseksi, sekä riskienhallintajärjestelmä. Jos se on oikeasuhteista ottaen huomioon I osastossa luetellut kriteerit, sijoituspalveluyrityksissä olisi oltava myös sisäisen riskienhallinnan ja tarkastuksen toiminto.
130. Kyseessä olevan sijoituspalveluyrityksen sisäisen valvonnan järjestelmää tulee mukauttaa yksilöllisesti sen liiketoiminnan erityispiirteiden, monitahoisuuden ja niihin liittyvien riskien mukaisesti ottamalla huomioon sijoituspalveluyrityksen konsernikonteksti. Kyseessä olevan sijoituspalveluyrityksen tulee järjestää tarvittava tietojenvaihto siten, että varmistetaan, että kukin ylin hallintoelin, liiketoiminta-alue ja sisäinen yksikkö, mukaan lukien kukin sisäinen valvontatoiminto, pystyy suorittamaan velvollisuutensa. Tämä tarkoittaa esimerkiksi tarpeellista asianmukaisten tietojen vaihtamista liiketoiminta-alueiden ja säännösten noudattamista valvovan toiminnon sekä mahdollisen erillisen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien sääntöjen noudattamista valvovan toiminnon välillä ryhmän tasolla sekä konsernin tason sisäisten valvontatoimintojen päälliköiden ja sijoituspalveluyritysten ylimmän hallintoelimen välillä.
131. Sijoituspalveluyritysten tulee panna täytäntöön asianmukaisia prosesseja ja menettelyjä, joilla varmistetaan, että ne noudattavat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan liittyviä velvoitteitaan. Sijoituspalveluyritysten tulee arvioida, missä määrin ne altistuvat riskille joutua käytetyksi rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen liittyviin tarkoituksiin, sekä tarvittaessa toteuttaa lieventäviä toimenpiteitä näiden riskien sekä niihin liittyvien operatiivisten riskien ja

²⁷ Rajoittamatta Euroopan komission delegoidun asetuksen 565/2017 22 artiklan soveltamista.

maineriskien vähentämiseksi. Sijoituspalveluyritysten olisi toteutettava toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että niiden henkilöstö on tietoinen tällaisista rahapesuun ja terrorismin rahoitukseen liittyvistä riskeistä ja niiden vaikutuksista sijoituspalveluyritykseen ja rahoitusjärjestelmän eheyteen.

132. Sisäisen valvonnan järjestelmän tulee kattaa koko organisaatio, mukaan lukien ylimmän hallintoelimen velvollisuudet ja tehtävät sekä toimet kaikilla liiketoiminta-alueilla ja kaikissa sisäisissä yksiköissä, kuten sisäisissä valvontatoiminnoissa, ulkoistetuissa toimissa ja jakelukanavissa.

133. Sijoituspalveluyrityksen sisäisen valvonnan järjestelmän tulee varmistaa

- a. vaikuttava ja tehokas toiminta;
- b. riskien asianmukainen tunnistaminen, mittaaminen ja lieventäminen;
- c. sekä sisäisesti että ulkoisesti ilmoitettujen taloudellisten ja muiden kuin taloudellisten tietojen luotettavuus;
- d. vakaat hallinnolliset ja kirjanpidolliset menettelyt; ja
- e. lakien, säännösten, valvontavaatimusten ja sijoituspalveluyrityksen sisäisten käytäntöjen, menettelyjen, sääntöjen ja päätösten noudattaminen.

15 Sisäisen valvonnan järjestelmän täytäntöönpano

134. Ylimmän hallintoelimen tulee olla vastuussa sisäisen valvonnan järjestelmän, prosessien ja mekanismien luomisesta ja niiden riittävyyden ja vaikuttavuuden seurannasta sekä kaikkien liiketoiminta-alueiden ja sisäisten yksiköiden valvonnasta, mukaan lukien sisäisten valvonta toimintojen (kuten säännösten noudattamisen valvonnan toiminto, mukaan lukien mahdollinen erillinen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien säännösten noudattamista valvova toiminto, sekä mahdolliset riskienhallinnan ja sisäisen tarkastuksen toiminnot) valvonta. Sijoituspalveluyritysten tulee laatia asianmukaiset kirjalliset sisäisen valvonnan käytännöt, mekanismit ja menettelyt sekä ylläpitää ja päivittää niitä säännöllisesti. Periaatteiden tulee olla ylimmän hallintoelimen hyväksymiä. Jos riskienhallintatoimintoa ei ole perustettu, ylin hallintoelin vastaa asianmukaisten riskienhallintamenettelyjen ja -käytäntöjen luomisesta ja seurannasta.

135. Sijoituspalveluyrityksellä tulee olla selkeä, avoin ja dokumentoitu päätöksentekomenettely ja selkeä vastuunjako ja toimivalta sisäisen valvonnan järjestelmässään, joka kattaa sen liiketoiminta-alueet, sisäiset yksiköt ja sisäiset valvontatoiminnot.

136. Sijoituspalveluyritysten tulee tiedottaa käytännöistään, mekanismeistaan ja menettelyistään koko henkilöstölle ja joka kerta, kun niihin on tehty olennaisia muutoksia.

137. Sisäisten valvontatoimintojen tulee tarkistaa, että sisäisen valvonnan järjestelmässä määritetyt käytännöt, mekanismit ja menettelyt pannaan täytäntöön oikealla tavalla niiden toimivaltuuksiin kuuluvilla osa-alueilla.
138. Sisäisten valvontatoimintojen tulisi toimittaa ylimmälle hallintoelimelle säännöllisesti kirjallisia raportteja, joissa tuodaan esiin vakavia havaittuja puutteita. Näiden raporttien tulee sisältää kunkin uuden havaitun puutteen osalta siihen liittyvät keskeiset riskit, vaikutusten arviointi, suositukset ja suoritettavat korjaavat toimenpiteet. Ylimmän hallintoelimen on suoritettava sisäisten valvontatoimintojen havaintojen pohjalta oikea-aikaista ja tehokasta seurantaa ja vaadittava asianmukaisia korjaavia toimia. Havaintoja ja suoritettuja korjaavia toimenpiteitä varten on luotava muodollinen seurantamenettely.

16 Riskinhallintajärjestelmä

139. Osana yleistä sisäisen valvonnan järjestelmää sijoituspalveluyrityksillä olisi oltava kokonaisvaltainen, sijoituspalveluyrityksen laajuinen riskinhallintajärjestelmä, joka kattaa kaikki liiketoiminta-alueet ja sisäiset yksiköt, mukaan lukien sisäiset valvontatoiminnot, ja jossa tunnistetaan täysin kaikkien riskialtistusten taloudellinen merkitys, mukaan lukien riskit, joita sijoituspalveluyritys aiheuttaa itselleen, asiakkailleen ja markkinoille, sekä likviditeettiriskit, erityisesti ne, joilla voi olla merkittävä vaikutus käytettävissä oleviin omiin varoihin tai jotka voivat alentaa niiden tasoa. Riskinhallintajärjestelmän on autettava sijoituspalveluyritystä tekemään riskinottamista koskevia tietoon perustuvia päätöksiä. Riskinhallintajärjestelmän tulee kattaa kaikki riskit, olemassa olevat ja tulevat riskit, joille sijoituspalveluyritys voi altistua. Riskejä tulisi arvioida alhaalta ylöspäin ja ylhäältä alaspäin liiketoiminta-alueiden sisällä ja niiden välillä käyttämällä johdonmukaista terminologiaa ja yhteensopivia menetelmiä koko sijoituspalveluyrityksessä ja konsolidoidulla tasolla. Riskinhallintajärjestelmän tulisi kattaa kaikki keskeiset riskit siten, että huomioidaan sekä taloudelliset että muut kuin taloudelliset riskit, kuten markkina-, likviditeetti-, keskittymä- ja maineriskit sekä operatiiviset, tietotekniset, oikeudelliset ja menettelytapa-kokevat riskit, rahanpesuun ja terrorismin torjuntaan sekä muihin talousrikoksiin liittyvien säännösten noudattamista koskevat riskit, ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyvät riskit sekä strategiset riskit.
140. Sijoituspalveluyrityksen riskinhallintajärjestelmän tulee sisältää käytännöt, menettelyt, riskirajat ja riskien valvontatoimet, joilla varmistetaan riittävä, oikea-aikainen ja jatkuva riskien havaitseminen, mittaaminen tai arviointi, valvonta, hallinta, lieventäminen ja ilmoittaminen liiketoiminta-alueen tasolla, sijoituspalveluyrityksen tasolla ja konsolidoidulla tasolla.
141. Sijoituspalveluyrityksen riskinhallintajärjestelmässä on annettava yksityiskohtaiset ohjeet sen strategioiden täytäntöönpanosta. Ohjeissa on tarvittaessa asetettava ja ylläpidettävä sisäisiä rajoja, jotka vastaavat sijoituspalveluyrityksen riskinottohalua ja jotka on suhteutettu sen järkevään hoitoon, taloudelliseen vahvuuteen, pääomapohjaan ja strategiaan tavoitteisiin. Sijoituspalveluyrityksen riskiprofiiliin tulee pysyä näiden asetettujen rajojen sisällä. Riskinhallintajärjestelmän avulla on varmistettava, että mikäli riskirajojen ylityksiä tapahtuu,

- käytössä ovat määritellyt menettelyt, joiden avulla niistä ilmoitetaan ja niihin puututaan asianmukaisella seurantamenettelyllä.
142. Riskienhallintajärjestelmästä on teetettävä riippumaton sisäinen arviointi esimerkiksi sisäisen tarkastuksen toiminnon suorittamana. Järjestelmää on tarkistettava säännöllisesti vertaamalla sitä sijoituspalveluyrityksen riskinottohaluun ottaen huomioon riskienhallintatoiminnolta ja mahdolliselta riski saadut tiedot. Tässä yhteydessä on otettava huomioon eri tekijöitä, kuten sisäiset ja ulkoiset muutokset, mukaan lukien muutokset tuloissa, sijoituspalveluyrityksen liiketoiminnan, riskiprofiilin tai toiminnallisen rakenteen monipuolistuminen, maantieteellinen laajeneminen, sulautumiset ja yritysostot sekä uusien tuotteiden tai liiketoiminta-alueiden käyttöönotto.
143. Tunnistettaessa ja mitattaessa tai arvioitaessa riskejä sijoituspalveluyrityksen tulee kehittää asianmukaisia menettelyjä, joihin sisältyvät välineet sekä ennakointia että takautuvaa arviointia varten. Välineiden tulee sisältää tosiasiallisen riskiprofiilin arviointi suhteessa sijoituspalveluyrityksen riskinottohaluun sekä mahdollisten ja stressipainotettujen riskialtistusten tunnistaminen ja arviointi useissa oletetuissa epäsuotuisissa olosuhteissa suhteessa sijoituspalveluyrityksen riskinkantokykyyn. Välineiden tulee tarjota tietoa mahdollisista riskiprofiiliin tarvittavista muutoksista. Sijoituspalveluyritysten tulee tehdä asianmukaisen varovaisia oletuksia laatiessaan stressiskenaarioita.
144. Niiden on otettava huomioon, että kvantitatiivisten arviointimenettelyjen ja stressitestien tulokset ovat erittäin riippuvaisia käytettyjen mallien rajoituksista ja oletusarvoista (taloudellisen iskun vakavuus ja kesto sekä tähän liittyvät riskit mukaan luettuina). Esimerkiksi erittäin korkeaa pääoman tuottoa osoittava tulos voi johtua pikemminkin käytettyjen mallien puutteista (esim. joidenkin olennaisten riskien pois jättämisestä) kuin hyvästä strategiasta tai sijoituspalveluyrityksen erittäin onnistuneesta strategian toteuttamisesta. Otettavan riskin tason määrittelemisen ei näin ollen tulisi perustua ainoastaan kvantitatiivisiin tietoihin tai mallien tuotoksiin. Sen tulisi sisältää myös laadullista tarkastelua (kuten asiantuntijan näkemyksiä ja kriittistä analyysia). Tässä yhteydessä on käsiteltävä seikkaperäisesti myös makrotaloussympäristöön liittyviä kehityssuuntauksia ja tietoja, jotta voidaan määrittää niiden mahdollinen vaikutus riskeihin ja salkkuihin.
145. Lopullinen vastuu riskinarvioinnista on yksin sijoituspalveluyrityksellä, joten sen on arvioitava riskejään kriittisesti eikä sen tule tukeutua yksinomaan ulkoisiin arviointeihin.
146. Sijoituspalveluyritysten tulisi olla täysin tietoisia mallien ja mittarien rajoituksista, ja niiden tulisi käyttää kvantitatiivisten riskinarviointivälineiden lisäksi myös kvalitatiivisia välineitä (asiantuntijoiden näkemyksiä ja kriittistä analyysia).
147. Sijoituspalveluyritysten omien arvioiden lisäksi ne voivat käyttää ulkoisia riskiarvioiteja (kuten ulkoisia luottoluokituksia tai ulkoisesti hankittuja riskimalleja). Sijoituspalveluyritysten tulisi olla täysin tietoisia näiden arvioiden tarkasta soveltamisalasta ja niiden rajoituksista.

148. Sijoituspalveluuyritykseen on perustettava säännöllinen ja avoin raportointijärjestelmä, jonka avulla sijoituspalveluuyrityksen ylimmälle hallintoelimelle, mahdolliselle riskikomitealle ja kaikille asianomaisille yksiköille voidaan toimittaa ajantasaisia, tarkkoja, ytimekkäitä, ymmärrettäviä ja tarkoituksenmukaisia raportteja ja jonka kautta ne voivat jakaa asianmukaista tietoa riskien tunnistamisesta, mittaamisesta tai arvioinnista, seurannasta ja hallinnasta. Raportointijärjestelmän tulee olla tarkasti määritelty ja dokumentoitu.
149. Riskejä ja riskistrategiaa koskeva tehokas viestintä ja tietoisuus ovat ratkaisevia koko riskienhallintaprosessin kannalta, arviointi- ja päätöksentekomenettely mukaan luettuna, ja ne auttavat välttämään päätöksiä, jotka voivat tahattomasti lisätä riskiä. Tehokkaaseen riskiraportointiin sisältyvät riskistrategian ja riskejä koskevien merkityksellisten tietojen (esim. vastuut ja keskeiset riski-indikaattorit) järkevä sisäinen tarkastelu ja niistä tiedottaminen sekä horisontaalisesti sijoituspalveluuyrityksen yksiköiden välillä että vertikaalisen hallintoketjun päästä päähän.

17 Sisäisen valvonnan toiminnot

150. Sisäisen valvonnan toimintojen tulee sisältää tehokas ja pysyvä sisäisten sääntöjen noudattamista valvova toiminto ja, jos se on asianmukaista ja oikeasuhteista ottaen huomioon I osastossa luetellut kriteerit, riskienhallintatoiminto ja sisäisen tarkastuksen toiminto. Valvontatoimintojen vastuulla on myös varmistaa rahapesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan liittyvien vaatimusten noudattaminen. Jos sijoituspalveluuyritykset eivät perusta ja ylläpidä riskienhallintatoimintoa ja sisäisen tarkastuksen toimintoa, niiden on voitava pyynnöstä osoittaa, että sisäisen valvonnan järjestelmää varten hyväksytyillä ja täytäntöön pannuilla käytännöillä ja menettelyillä saavutetaan tehokkaasti sama tulos kuin tässä V osastossa annetuilla ohjeilla.
151. Jos sijoituspalveluuyritys ei perusta riskienhallintatoimintoa tai sisäisen tarkastuksen toimintoa, kyseisten toimintojen näiden ohjeiden mukaiset vastuut ovat käyttöön otetuista menettelyistä vastaavilla työntekijöillä ja viime kädessä ylimmällä hallintoelimellä, jotka voivat delegoida operatiivisia tehtäviä sisäisesti tai ulkoisesti.
152. Rajoittamatta direktiivin (EU) 2015/849 täytäntöönpanevan kansallisen lainsäädännön soveltamista sijoituspalveluuyritysten olisi annettava henkilöstön jäsenelle (esim. säännösten noudattamista valvovan toiminnon päällikkö) vastuu siitä, että sijoituspalveluuyritys noudattaa kyseisen direktiivin vaatimuksia sekä sijoituspalveluuyrityksen omia käytäntöjä ja menettelyjä. Sijoituspalveluuyritykset voivat perustaa erillisen riippumattoman valvontatoiminnon, joka vastaa rahanpesun ja terrorismin torjuntaan liittyvien säännösten noudattamisen valvonnasta. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaavan henkilön on tarvittaessa voitava raportoida suoraan johtotehtäväänsä hoitavalle ylimmälle hallintoelimelle ja valvontatehtäväänsä hoitavalle ylimmälle hallintoelimelle.

17.1 Sisäisten valvontatoimintojen päälliköt

153. Sisäisten valvontatoimintojen päälliköiden tehtävät tulee perustaa sopivalle hierarkian tasolle, joka tarjoaa sisäisen valvontatoiminnon päällikölle asianmukaisen toimivallan ja painoarvon velvollisuuksiensa suorittamiseen. Säännösten noudattamista valvovan toiminnon ja mahdollisten riskienhallintatoiminnon ja sisäisen tarkastuksen toiminnon päälliköiden tulee toimia suoraan ylimmän hallintoelimen alaisuudessa ja olla sille tilintekovelvollisia. Ylimmän hallintoelimen tulee myös arvioida päälliköiden suoriutumista.
154. Tarvittaessa sisäisten valvontatoimintojen päälliköillä tulee olla suora yhteys valvontatehtäväänsä hoitavaan ylimpään hallintoelimeen tuodakseen esiin ongelmia ja varoittaakseen tarvittaessa valvontatehtäväänsä hoitavaa ylintä hallintoelintä, mikäli jotkin tapahtumat vaikuttavat tai saattavat vaikuttaa sijoituspalveluyritykseen. Tämän ei tulisi estää sisäisten valvontatoimintojen päälliköitä raportoimasta myös säännönmukaisten raportointisuhteiden kautta.
155. Sijoituspalveluyrityksillä tulee olla käytössään dokumentoidut menettelyt sisäisen valvontatoiminnon päällikön nimittämiseksi ja tämän velvollisuuksien peruuttamiseksi. Sisäisten valvontatoimintojen päälliköitä ei missään tapauksessa saa erottaa ilman valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen ennakkohyväksyntää.

17.2 Sisäisten valvontatoimintojen riippumattomuus

156. Sisäisiä valvontatoimintoja voidaan pitää riippumattomina, jos ne täyttävät seuraavat edellytykset:
- a. niiden henkilöstö ei suorita mitään operatiivisia tehtäviä, joita sisäisten valvontatoimintojen on määrä seurata ja valvoa, ellei voida osoittaa, että ottaen huomioon I osastossa luetellut kriteerit suhteellisuusperiaatteen soveltamiseksi sisäiset valvontatoiminnot toimivat edelleen tehokkaasti. Siinä tapauksessa sijoituspalveluyritysten on arvioitava, ovatko niiden sisäiset valvontatoiminnot vaarantuneet;
 - b. tarvittaessa valvontatoiminnot erotetaan organisaatiossa toimista, joiden seuraaminen ja valvonta on annettu niiden tehtäväksi;
 - c. sisäisten valvontatoimintojen henkilöstön palkkaus ei saa olla sidoksissa niiden toimintojen tulokseen, joita sisäinen valvonta seuraa ja valvoo, eikä sen yleensääkään pidä olla omiaan heikentämään henkilöstön objektiivisuutta²⁸.

²⁸ Ks. myös EPV:n ohjeet moitteettomista palkitsemisjärjestelmistä, saatavilla osoitteessa <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/remuneration/guidelines-on-sound-remuneration-policies>.

17.3 Sisäisten valvontatoimintojen resurssit

157. Sisäisillä valvontatoiminnoilla tulee olla riittävät resurssit. Ottaen huomioon I osastossa määritelty suhteellisuusperiaate niillä olisi oltava riittävän suuri pätevä henkilöstö (emoyrityksen ja tytäryritysten tasolla). Henkilöstön on ylläpidettävä pätevyyttään jatkuvasti, ja sille on annettava tarvittaessa koulutusta.
158. Sisäisten valvontatoimintojen käytettävissä on oltava asianmukaiset tietojärjestelmät ja tietotekninen tuki, ja niillä on oltava pääsy kaikkiin valvontatehtävien hoitamiseen tarvittaviin sisäisiin ja ulkoisiin tietoihin. Niillä tulee olla pääsy kaikkeen tarvittavaan tietoon, joka koskee kaikkia liiketoiminta-alueita ja keskeisiä riskejä kantavia tytäryrityksiä, erityisesti niitä, jotka saattavat aiheuttaa sijoituspalveluyritykselle olennaisia riskejä.

18 Riskienhallintatoiminto

159. Riskienhallintatoiminnon on katettava koko sijoituspalveluyritys. Riskienhallintatoiminnolla tulee olla riittävä toimivalta, painoarvo ja resurssit I osastossa luetellut suhteellisuusperiaatteen mukaiset kriteerit huomioon ottaen, jotta se voi panna täytäntöön riskienhallintakäytäntöjä ja riskienhallintajärjestelmän 17 jaksossa kuvatulla tavalla.
160. Riskienhallintatoiminnolla tulee olla tarvittaessa suora yhteys valvontatehtäväänsä hoitavaan ylämpään hallintoelimeen ja sen mahdollisiin valiokuntiin komiteoihin, erityisesti riskikomiteaan.
161. Riskienhallintatoiminnolla tulee olla pääsy kaikkiin liiketoiminta-alueisiin ja muihin sisäisiin yksiköihin, joista voi aiheutua riskejä, sekä tärkeimpiin tytäryrityksiin ja sidosyrityksiin.
162. Riskienhallintatoiminnon henkilöstöllä tulee olla riittävät tiedot, taidot ja asiantuntemus riskienhallintatekniikoista ja -menettelyistä sekä markkinoista ja tuotteista, ja sen tulee saada säännöllistä koulutusta.
163. Riskienhallintatoiminnolla tulee olla sijoituspalveluyrityksen organisaatiossa keskeinen asema, ja sillä on oltava sellainen rakenne, että se voi panna riskienhallintaperiaatteita täytäntöön ja valvoa riskienhallintajärjestelmää. Riskienhallintatoiminnon keskeisenä tehtävänä on varmistaa, että sijoituspalveluyrityksellä on käytössä tehokkaat riskienhallintaprosessit. Riskienhallintatoiminnon tulee olla aktiivisesti osallisena kaikissa olennaisissa riskienhallintapäätöksissä.
164. Konsernin tapauksessa unionissa emoyrityksenä toimivan yrityksen riskienhallintatoiminnon olisi voitava antaa konserninlaajuinen kokonaisvaltainen näkemys kaikista riskeistä ja varmistaa, että riskistrategiaa noudatetaan.
165. Riskienhallintatoiminnon on tarjottava riippumattomasti asiaankuuluvia tietoja, analyysseja ja asiantuntija-arvioita vastuista ja annettava neuvoja, jotka koskevat liiketoiminta-alueiden tai sisäisten yksiköiden ehdotuksia ja riskejä koskevia päätöksiä, sekä ilmoitettava ylimmälle

hallintoelimelle, vastaavatko ne sijoituspalveluyrityksen riskistrategiaa ja riskinottohalua. Riskienhallintatoiminto voi suositella parannuksia riskienhallintajärjestelmään ja esittää toimenpiteitä riskienhallinnan käytäntöjä, menettelyjä ja riskirajoja koskevien rikkomusten korjaamiseksi.

18.1 Riskienhallintatoiminnon riskistrategiaan ja päätöksentekoon liittyvät tehtävät

166. Riskienhallintatoiminnon tulee osallistua aktiivisesti aikaisessa vaiheessa sijoituspalveluyrityksen riskistrategian kehittämiseen sekä sen varmistamiseen, että sijoituspalveluyrityksellä on käytössään tehokkaat riskienhallintamenettelyt. Riskienhallintatoiminnon tulee tarjota ylimmälle hallintoelimelle kaikki olennainen riskeihin liittyvä tieto, jotta se voi asettaa sijoituspalveluyrityksen riskiottohalun oikealle tasolle. Riskienhallintatoiminnon tulee arvioida riskistrategian ja riskinottohalun vakautta ja kestävyyttä. Sen tulee varmistaa, että riskinottohalu muunnetaan asianmukaisesti riskirajoiksi. Riskienhallintatoiminnon tulee myös arvioida liiketoimintayksiköiden riskistrategioita, mukaan luettuna liiketoimintayksiköiden ehdottamia tavoitteita, ja sen tulee osallistua päätöksentekoprosessiin ennen kuin ylin hallintoelin tekee riskistrategioita ja riskinottohalua koskevia päätöksiä. Tavoitteiden tulee olla uskottavia ja yhdenmukaisia sijoituspalveluyrityksen riskistrategian ja riskinottohalun kanssa.
167. Riskienhallintatoiminnon on päätöksentekomenettelyihin osallistumalla varmistettava, että riskeihin liittyvät näkökohdat otetaan asianmukaisesti huomioon päätöksissä. Vastuun tehdyistä päätöksistä tulee kuitenkin säilyä liiketoimintayksiköillä ja sisäisillä yksiköillä sekä viime kädessä ylimmällä hallintoelimellä.

18.2 Riskienhallintatoiminnon olennaisiin muutoksiin liittyvät tehtävät

168. Ennen kuin prosessien tai järjestelmien olennaisiin muutoksiin tai poikkeuksellisiin liiketoimiin liittyviä päätöksiä tehdään, riskienhallintatoiminnon on osallistuttava kyseisten muutosten ja poikkeuksellisten liiketoimien sijoituspalveluyrityksen ja konsernin kokonaisriskille aiheutuvien vaikutusten arviointiin. Sen tulee raportoida havainnoistaan suoraan ylimmälle hallintoelimelle ennen päätöksen tekemistä.
169. Riskienhallintatoiminnon on arvioitava, kuinka tunnistetut riskit voivat vaikuttaa sijoituspalveluyrityksen tai konsernin kykyyn hallita riskiprofiiliaan, likviditeettiään ja vakaata pääomapohjaansa tavanomaisissa ja epäsuotuisissa olosuhteissa.

18.3 Riskienhallintatoiminnon riskien tunnistamista, mittaamista, arvioimista, hallitsemista, lieventämistä, valvomista ja raportointia koskevat tehtävät

- 170. Riskienhallintatoiminnon tulee varmistaa, että käytössä on asianmukainen riskienhallintajärjestelmä ja että kaikki riskit tunnistetaan, arvioidaan ja mitataan ja että niitä valvotaan ja hallitaan ja niistä raportoidaan sijoituspalveluyrityksen asianmukaisissa yksiköissä.
- 171. Riskienhallintatoiminnon tulee varmistaa, etteivät tunnistaminen ja arviointi perustu ainoastaan kvantitatiivisiin tietoihin tai mallien tuotoksiin, vaan että myös kvalitatiiviset lähestymistavat otetaan huomioon. Riskienhallintatoiminnon tulee välittää ylimmälle hallintoelimelle tietoa riskimalleissa ja -analyysseissa käytetyistä oletusarvoista ja niiden mahdollisista puutteista.
- 172. Riskienhallintatoiminnon tulee varmistaa, että lähipiiriliiketoimet arvioidaan ja että niiden sijoituspalveluyritykselle aiheuttamat riskit tunnistetaan ja arvioidaan asiaankuuluvasti.
- 173. Riskienhallintatoiminnon tulee varmistaa, että liiketoimintayksiköt valvovat kaikkia tunnistettuja riskejä tehokkaasti.
- 174. Riskienhallintatoiminnon on seurattava säännöllisesti sijoituspalveluyrityksen tosiasiallista riskiprofiilia ja verrattava sitä sijoituspalveluyrityksen strategiaan tavoitteisiin ja riskinottohaluun, jotta johtotehtäväänsä hoitava ylin hallintoelin kykenee tekemään päätöksiä ja valvontatehtäväänsä hoitava ylin hallintoelin valvomaan niitä.
- 175. Riskienhallintatoiminnon on analysoitava kehityssuuntauksia ja tunnistettava olosuhteiden ja toimintaedellytysten muutoksista aiheutuvat uudet tai kehittymässä olevat riskit ja riskien kasvut. Sen on myös säännöllisesti tarkasteltava toteutuneita riskejä vertaamalla niitä aikaisempiin arvioihin (ns. toteumatestien avulla) riskienhallintaprosessin tarkkuuden ja tehokkuuden arvioimiseksi ja parantamiseksi.
- 176. Riskienhallintatoiminnon on arvioitava tapoja, joilla riskejä voidaan lieventää. Ylimmälle hallintoelimelle tehtävän raportoinnin tulee sisältää ehdotuksia asianmukaisista toiminista riskien lieventämiseksi.

18.4 Riskienhallintatoiminnon riskirajoihin liittyvät tehtävät

- 177. Riskienhallintatoiminnon on arvioitava riippumattomasti riskinottohalun tai riskirajojen ylityksiä (mukaan lukien niiden syiden vahvistaminen sekä oikeudellisen ja taloudellisen selvityksen toteuttaminen riskin sulkemisen, vähentämisen tai suojauksen tosiasiallisista kustannuksista verrattuna sen hyväksymisen potentiaalisiin kustannuksiin). Riskienhallintatoiminnon tulee välittää asianosaisille liiketoimintayksiköille ja ylimmälle hallintoelimelle tietoa sekä antaa suosituksia mahdollisista korjaavista toimenpiteistä.

Riskienhallintatoiminnon tulee raportoida suoraan valvontatehtäväänsä hoitavalle ylimmälle hallintoelimelle, kun riskirajan ylitys on olennainen, tämän kuitenkin rajoittamatta riskienhallintatoiminnon raportointia muille sisäisille toiminnoille ja valiokunnille.

178. Riskienhallintatoiminnon keskeisenä tehtävänä on varmistaa, että sen suositusten perusteella tehdään päätökset asianmukaisella hallintotasolla, että niitä noudatetaan asianomaisissa liiketoimintayksiköissä ja että niistä raportoidaan asianmukaisesti ylimmälle hallintoelimelle ja mahdolliselle riskikomitealle.

18.5 Riskienhallintatoiminnon päällikkö

179. Mahdollinen riskienhallintatoiminnon päällikkö vastaa kattavien ja ymmärrettävien riskejä koskevien tietojen tarjoamisesta ja ylimmän hallintoelimen neuvonnasta siten, että kyseinen elin saa käsityksen sijoituspalveluyrityksen kokonaisriskiprofiilista. Emoyrityksenä toimivan sijoituspalveluyrityksen riskienhallintatoiminnon päällikkö vastaa tästä konsolidoidun tilanteen osalta. Jos riippumatonta toimintoa ei ole perustettu, riskienhallintatoiminnon päällikön vastuut ovat työntekijöillä, jotka vastaavat riskienhallintamenettelyistä, tai suoraan ylimmän hallintoelimen jäsenillä.
180. Riskienhallintatoiminnon päälliköllä on oltava riittävä asiantuntemus, riippumattomuus ja virkaikä voidakseen kyseenalaistaa sijoituspalveluyrityksen riskialtistukseen vaikuttavat päätökset. Mikäli riskienhallintatoiminnon päällikkö ei ole ylimmän hallintoelimen jäsen, sijoituspalveluyritysten tulee nimetä ottaen huomioon I osastossa määritelty suhteellisuusperiaate riippumaton riskienhallintatoiminnon päällikkö, jolla ei ole muihin toimintoihin kuuluvia tehtäviä ja joka raportoi suoraan ylimmälle hallintoelimelle. Mikäli ei ole suhteellisuusperiaatteen mukaista nimetä henkilöä, joka olisi vastuussa ainoastaan riskienhallintatoiminnon päällikön tehtävistä, kun otetaan huomioon I osastossa määritelty suhteellisuusperiaate, tämä toiminto voidaan yhdistää säännösten noudattamista valvovan toiminnon päällikön kanssa tai sitä voi hoitaa toinen johtavassa asemassa oleva henkilö, mikäli suoritettavien tehtävien välillä ei synny eturistiriitoja. Joka tapauksessa kyseisellä henkilöllä tulee olla riittävä toimivalta, painoarvo ja riippumattomuus (esim. lakiosaston päällikkö).
181. Riskienhallintatoiminnon päällikön tulee kyetä kyseenalaistamaan sijoituspalveluyrityksen johdon ja ylimmän hallintoelimen päätökset, ja vastalauseiden perusteet tulee dokumentoida muodollisesti. Jos sijoituspalveluyritys haluaa myöntää riskienhallintatoiminnon päällikölle veto-oikeuden päätöksiin (esim. luotto- tai investointipäätöksiin tai rajojen asettamista koskeviin päätöksiin), jotka tehdään ylimmän hallintoelimen alapuolisilla tasoilla, sen tulee määritellä kyseisen veto-oikeuden soveltamisala, eskalointi- tai valitusmenettelyt ja se, kuinka ylin hallintoelin on asiassa osallisena.
182. Sijoituspalveluyritysten tulee luoda vahvistetut menettelyt sellaisten päätösten tekemiselle, joista riskienhallintatoiminnon päällikkö on antanut kielteisen lausunnon. Valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen tulee pystyä vaihtamaan näkemyksiä riskienhallintatoiminnon päällikön kanssa suoraan keskeisistä riskikysymyksistä, kuten

tapahtumista, jotka voivat olla ristiriidassa sijoituspalveluyrityksen riskistrategian ja riskinottohalun kanssa.

19 Säännösten noudattamista valvova toiminto²⁹

183. Sijoituspalveluyritysten tulisi perustaa pysyvä ja tehokas säännösten noudattamista valvova toiminto, joka hallinnoi säännösten noudattamista koskevaa riskiä. Sijoituspalveluyritysten tulisi nimittää tästä toiminnosta koko sijoituspalveluyrityksessä vastaava henkilö (säännösten noudattamista valvova päällikkö). Säännösten noudattamista valvovan toiminnon sekä säännösten noudattamista koskevien käytäntöjen ja menettelyjen olisi oltava myös komission delegoidun asetuksen (EU) 2017/565 22 artiklan ja säännösten noudattamista valvovaa toimintoa koskevien ESMAn ohjeiden mukaisia.

184. Säännösten noudattamista valvovan päällikön tehtävät voidaan ottaa huomioon I osastossa määritelty suhteellisuusperiaate yhdistää riskienhallintatoiminnon päällikön tehtäviin tai, jos ei ole oikeasuhteista nimittää henkilöä vain tähän toimintoon, tehtävistä voi vastata muu johtavassa asemassa oleva henkilö (esim. lakiosaston päällikkö) edellyttäen, että suoritettavien tehtävien välillä ei ole eturistiriitaa.

185. Säännösten noudattamista valvovan toiminnon henkilöstöllä tulee olla riittävät tiedot, taidot ja asiantuntemus säännösten noudattamisesta ja niihin liittyvistä menettelyistä, ja sen tulee saada säännöllistä koulutusta.

186. Valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen tulee valvoa asianmukaisesti dokumentoitujen säännösten noudattamiskäytäntöjen täytäntöönpanoa, ja käytännöistä tulee tiedottaa koko henkilöstölle. Sijoituspalveluyritysten tulee luoda prosessi, jonka avulla arvioidaan säännöllisesti muutoksia sijoituspalveluyrityksen toimiin sovellettavissa laeissa ja säännöksissä.

187. Säännösten noudattamista valvovan toiminnon tulee neuvoa ylintä hallintoelintä niissä toimenpiteissä, joilla varmistetaan sovellettavien lakien, asetusten, määräysten ja standardien noudattaminen, ja sen tulee arvioida mahdollisten lainsäädännön tai sääntely-ympäristön muutosten vaikutusta sijoituspalveluyrityksen toimiin ja säännösten noudattamista koskevaan kehykseen.

188. Säännösten noudattamista valvovan toiminnon tulee varmistaa, että säännösten noudattamista koskeva valvonta tapahtuu järjestelmällisen ja asianmukaisesti määritellyn säännösten noudattamista koskevan valvontaohjelman mukaisesti ja että säännösten noudattamisen periaatteita noudatetaan. Säännösten noudattamista valvovan toiminnon tulee raportoida ylimmälle hallintoelimelle ja tarpeen mukaan vaihtaa näkemyksiä riskienhallintatoiminnon kanssa sijoituspalveluyrityksen säännösten noudattamista koskevista riskeistä ja niiden hallinnasta. Säännösten noudattamista valvovan toiminnon ja riskienhallintatoiminnon tulee tehdä yhteistyötä ja vaihtaa tarvittaessa tietoja omien

²⁹ Tätä jaksoa tulee lukea rajoittamatta säännösten noudattamista valvovaa toimintoa koskevien ESMAn ohjeiden soveltamista ja yhdessä niiden kanssa.

tehtäviensä suorittamiseksi. Ylimmän hallintoelimen ja riskienhallintatoiminnon on otettava säännösten noudattamista valvovan toiminnon havainnot huomioon päätöksenteossa.

189. Sijoituspalveluyritysten tulee ryhtyä asianmukaisiin toimiin sellaista sisäistä tai ulkoista toimintaa vastaan, joka voisi helpottaa tai mahdollistaa petoksia, rahanpesua ja terrorismin rahoitusta tai muita talousrikoksia sekä kurinpitotorikkomuksia (esim. sisäisten menettelyjen rikkominen tai rajojen ylitykset).
190. Sijoituspalveluyritysten tulee varmistaa, että niiden tytäryritykset ja sivuliikkeet ryhtyvät toimiin varmistaa, että niiden toiminta on paikallisten lakien ja säännösten mukaista. Jos paikalliset lait ja säännökset estävät konsernin täytäntöönpanemien tiukempien menettelyjen ja säännösten noudattamista koskevien järjestelmien soveltamisen, erityisesti jos ne estävät konsernin yksiköiden välisen välttämättömän tietojen vaihdon ja julkaisemisen, tytäryritysten ja sivuliikkeiden tulee ilmoittaa tästä unionissa emoyrityksenä toimivan yrityksen säännösten noudattamista valvovalle henkilölle tai säännösten noudattamista valvovan toiminnon päällikölle.

20 Sisäisen tarkastuksen toiminto

191. Mahdollisen sisäisen tarkastuksen toiminnon tulee olla riippumaton, ja sillä tulee olla riittävä toimivalta, painoarvo ja resurssit. Erityisesti sijoituspalveluyritysten tulee varmistaa, että sisäisen tarkastuksen toiminnon henkilöstön jäsenten pätevyys ja sisäisen tarkastuksen toiminnon resurssit, varsinkin sen tarkastusvälineet ja riskianalyysimenetelmät, vastaavat sijoituspalveluyrityksen kokoa ja sijaintipaikkoja sekä sijoituspalveluyrityksen liiketoimintamalliin, toimintaan, riskikulttuuriin ja riskinottohaluun liittyvien riskien luonnetta, laajuutta ja monimuotoisuutta.
192. Sisäisen tarkastuksen toiminnon tulee olla tarkastetuista toimista riippumaton. Sisäisen tarkastuksen toimintoa ei siten tule yhdistää mihinkään toiseen toimintoon.
193. Sisäisen tarkastuksen toiminnon tulee riskinoton määrään suhteutettua lähestymistapaa noudattaen arvioida riippumattomasti sijoituspalveluyrityksen kaikkien toimien ja yksiköiden, myös ulkoistettujen toimien, osalta, miten ne noudattavat sijoituspalveluyrityksen käytäntöjä ja menettelyjä sekä ulkoisia sääntelyvaatimuksia, ja antaa siitä objektiivinen varmistus. Kaikkien konsernin yksiköiden tulee kuulua sisäisen tarkastuksen toiminnon soveltamisalaan.
194. Sisäisen tarkastuksen toiminnon ei tule olla osallisena erityisten sisäisen valvonnan käytäntöjen, mekanismien, menettelyiden tai riskirajojen suunnittelussa, valinnassa, laadinnassa tai täytäntöönpanossa. Tämän ei tulisi kuitenkaan estää johtotehtäväänsä hoitavaa ylintä hallintoelintä pyytämästä sisäisen tarkastuksen toiminnon näkemystä riskeihin, sisäiseen valvontaan ja sovellettavien sääntöjen noudattamiseen liittyvissä kysymyksissä.

195. Sisäisen tarkastuksen toiminnon tulee arvioida, onko sijoituspalveluyrityksen 15 jaksossa määritelty sisäisen valvonnan järjestelmä vaikuttava ja tehokas. Sisäisen tarkastuksen toiminnon tulee erityisesti arvioida
- a. sijoituspalveluyrityksen hallintojärjestelmän asianmukaisuutta;
 - b. ovatko olemassa olevat käytännöt ja menettelyt edelleen riittäviä ja lakisääteisten vaatimusten ja sääntelyvaatimusten sekä sijoituspalveluyrityksen riskistrategian ja riskinottohalun mukaisia;
 - c. ovatko menettelyt sovellettavien lakien ja säännösten sekä ylimmän hallintoelimen päätösten mukaisia;
 - d. onko menettelyt pantu täytäntöön oikein ja tehokkaasti (esim. liiketoimien säännöstenmukaisuus, tosiasiallisesti muodostuvan riskin taso jne.); ja
 - e. liiketoimintayksiköiden (ensimmäinen puolustuslinja) sekä riskienhallintatoiminnon ja säännösten noudattamista valvovan toiminnon valvonnan ja raportoinnin riittävyyttä, laatua ja vaikuttavuutta.
196. Sisäisen tarkastuksen toiminnon on todennettava erityisesti sijoituspalveluyrityksen sisäisissä malleissa käytettyjen menetelmien ja tekniikoiden, oletusten ja tietolähteiden (esim. riskimallinnus ja tilinpäätöstietojen mittaaminen) luotettavuuden varmistamisessa sovellettavien prosessien koskemattomuus. Sen on arvioitava myös laadullisten riskientunnistus- ja riskienarviointivälineiden laatua ja käyttöä sekä suoritettuja riskienlievennystoimenpiteitä.
197. Sisäisen tarkastuksen toiminnolla tulee olla esteetön sijoituspalveluyrityksen laajuinen pääsy kaikkiin yrityksen tallenteisiin, asiakirjoihin, tietoihin ja rakennuksiin. Tämä sisältää pääsyn johdon tietojärjestelmiin ja kaikkien komiteoiden ja päätöksentekaelinten pöytäkirjoihin.
198. Sisäisen tarkastuksen toiminnon tulee noudattaa alan kansallisia ja kansainvälisiä standardeja. Tässä viitataan esimerkiksi sisäisten tarkastajien järjestön (Institute of Internal Auditors) laatimiin kansainvälisiin ammattistandardeihin.
199. Sisäistä tarkastustoimintaa on toteutettava tarkastussuunnitelman ja yksityiskohtaisen tarkastusohjelman mukaisesti noudattaen riskiperusteista lähestymistapaa.
200. Sisäinen tarkastussuunnitelma tulee laatia vähintään kerran vuodessa vuosittaisten sisäisen tarkastuksen valvontatavoitteiden perusteella. Ylimmän hallintoelimen tulee hyväksyä sisäinen tarkastussuunnitelma.
201. Kaikki tarkastuksen perusteella tehtävät suositukset on asetettava viralliseen seurantaan asianomaisilla hallintotasoilla, jotta voidaan varmistaa niiden tehokas ja oikea-aikainen täytäntöönpano ja siitä raportointi.

VI osasto – Liiketoiminnan jatkuvuuden hallinta

202. Sijoituspalveluyritysten on laadittava luotettava liiketoiminnan jatkuvuuden hallintaa ja palautumista koskeva suunnitelma, jolla varmistetaan sen toiminnan jatkuvuus ja rajoitetaan tappioita liiketoiminnan vakavien häiriöiden varalta.
203. Sijoituspalveluyritykset voivat perustaa erityisen riippumattoman liiketoiminnan jatkuvuuden hallintatoiminnon.
204. Sijoituspalveluyrityksen liiketoiminta on riippuvainen useista kriittisistä resursseista (esim. tietotekniset järjestelmät, mukaan lukien pilvipalvelut, viestintäjärjestelmät, keskeinen henkilöstö ja rakennukset). Liiketoiminnan jatkuvuuden hallinnalla pyritään vähentämään operatiivisia, taloudellisia, oikeudellisia, maineeseen liittyviä ja muita olennaisia seurauksia, joita aiheuttaa sijoituspalveluyrityksen tavanomaisten liiketoimintamenettelyjen häiriytymisestä näiden resurssien tuhoutumisen tai pitkien toimintakatkosten seurauksena. Käytössä voi olla muitakin riskienhallintatoimenpiteitä, joiden tarkoituksena on vähentää tällaisten tapahtumien todennäköisyyttä tai siirtää niiden taloudellisia vaikutuksia kolmansille osapuolille (esim. vakuutuksilla).
205. Luotettavan liiketoiminnan jatkuvuuden hallintasuunnitelman luomiseksi sijoituspalveluyrityksen on analysoitava huolellisesti riskitekijät sekä alttiutensa vakaville liiketoiminnan häiriöille ja arvioitava (määrällisesti ja laadullisesti) niiden mahdolliset vaikutukset käyttämällä sisäisiä ja/tai ulkoisia tietoja ja skenaarioanalyysia. Analyysiin on sisällytettävä riskienhallintatoiminnon tai riskienhallintamenettelyjen ohella kaikki sijoituspalveluyrityksen liiketoiminta-alueet ja sisäiset yksiköt, ja siinä on otettava huomioon niiden keskinäiset riippuvuussuhteet. Analyysin tuloksia on käytettävä apuna sijoituspalveluyrityksen palautumista koskevien prioriteettien ja tavoitteiden määrittelyssä.
206. Edellä mainitun analyysin perusteella sijoituspalveluyrityksen on laadittava
- a. varautumissuunnitelma ja liiketoiminnan jatkuvuutta koskeva suunnitelma, joilla varmistetaan, että sijoituspalveluyritys kykenee toimimaan asianmukaisesti kriisitilanteissa ja ylläpitämään tärkeimpiä liiketoimintojaan tavanomaisten liiketoimintamenettelyjensä häiriytyessä; ja
 - b. kriittisten resurssien palautumissuunnitelma, jolla turvataan sijoituspalveluyrityksen palaaminen tavanomaisiin liiketoimintamenettelyihinsä kohtuullisessa ajassa. Mahdollisesta liiketoiminnan häiriytymisestä aiheutuvien jäännösriskien on vastattava sijoituspalveluyrityksen riskinottohalua.
207. Varautumissuunnitelma, liiketoiminnan jatkuvuutta koskeva suunnitelma ja palautumissuunnitelma on dokumentoitava ja pantava huolellisesti täytäntöön. Dokumentoidun aineiston on oltava liiketoiminta-alueiden, sisäisten yksiköiden ja riskienhallintatoiminnon riskienhallintamenettelyistä vastaavien henkilöiden saatavilla, ja aineisto on talletettava fyysisesti erillään oleviin järjestelmiin, joihin pääsee helposti käsi

hätätilanteen sattuessa. Tähän on annettava asianmukainen koulutus. Suunnitelmia on testattava ja päivitettävä säännöllisesti. Kaikki testeissä ilmenevät ongelmat tai viat on dokumentoitava ja suunnitelmat on tarkistettava vastaavasti.

VII osasto – Avoimuus

208. Strategioista, käytännöistä ja menettelyistä on tiedotettava asianomaiselle henkilöstölle koko sijoituspalveluyrityksessä. Sijoituspalveluyrityksen henkilöstön on ymmärrettävä omiin tehtäviinsä ja velvollisuuksiinsa liittyvät käytännöt ja menettelyt ja noudatettava niitä.

209. Ylimmän hallintoelimen on tiedotettava henkilöstölle selkeästi ja johdonmukaisesti sijoituspalveluyrityksen strategioista ja käytännöistä vähintään siinä määrin kuin se on tarpeen heidän tehtäviensä hoitamiseksi sekä pidettävä henkilöstö ajan tasalla. Tämä voidaan tehdä kirjallisten ohjeiden, käsikirjojen tai muiden keinojen avulla.

210. Mikäli toimivaltaiset viranomaiset edellyttävät emoyrityksiltä direktiivin (EU) 2019/2034 44 artiklan mukaisesti vuosittaista sijoituspalveluyrityksryhmän oikeudellisen rakenteen ja hallinnon sekä organisaatorakenteen julkaisemista, tietojen tulee sisältää maittain kaikki ryhmäkonsernirakenteeseen sisältyvät yksiköt direktiivin (EU) 2013/34³⁰ mukaisesti.

211. Julkaisun tulisi sisältää vähintään

- a. yleisesitys sijoituspalveluyrityksen sisäisestä organisaatiosta ja konsernirakenteesta direktiivissä (EU) 2013/34 määritellyllä tavalla sekä siinä tapahtuneet muutokset, mukaan lukien tärkeimmät raportointisuhteet ja tehtävät;
- b. kaikki edellisen julkaisun jälkeen tapahtuneet olennaiset muutokset ja olennaisen muutoksen päivämäärä;
- c. uudet oikeudelliset, hallinnolliset tai organisaatorakenteet;
- d. rakennetta, organisaatiota ja ylimmän hallintoelimen jäseniä koskevat tiedot, mukaan lukien ylimmän hallintoelimen jäsenten määrä ja riippumattomiksi luokiteltujen jäsenten määrä sekä erittely kunkin ylimmän hallintoelimen jäsenen sukupuolesta ja toimeksiannon kestosta;
- e. ylimmän hallintoelimen keskeiset velvollisuudet;
- f. luettelo valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen ja niiden kokoonpanosta;
- g. yleisesitys sijoituspalveluyritykseen ja ylimpään hallintoelimeen sovellettavista eturistiriitakäytännöistä;

³⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietäntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta (EUVL L 182, 29.6.2013, s. 19).

- h. yleisesitys sisäisen valvonnan järjestelmästä; ja
- i. yleisesitys liiketoiminnan jatkuvuuden hallintaa koskevasta kehyksestä.

Liite I – Sisäisten hallinnointi- ja ohjauskäytäntöjen kehittämisessä huomioitavat näkökohdat

Näiden ohjeiden III osaston mukaisesti sijoituspalveluyritysten tulee tarkastella seuraavia näkökohtia dokumentoidessaan sisäisiä hallinnointi- ja ohjauskäytäntöjä ja -järjestelyjä:

1. Omistajarakenne
 2. Konsernirakenne tarpeen mukaan (oikeudellinen ja toiminnallinen rakenne)
 3. Ylimmän hallintoelimen kokoonpano ja toiminta
 - a) valintaperusteet ja miten moninaisuus on otettu niissä huomioon
 - b) jäsenten lukumäärä, toimeksiannon kesto, kierto, ikä
 - c) ylimmän hallintoelimen riippumattomat jäsenet
 - d) ylimmän hallintoelimen liikkeenjohtoon osallistuvat jäsenet
 - e) ylimmän hallintoelimen liikkeenjohtoon osallistumattomat jäsenet
 - f) sisäinen tehtävienjako tarpeen mukaan
 4. Hallintorakenne ja organisaatiokaavio (sekä sovellettavin osin vaikutus konserniin)
 - a) erityisvaliokunnatkomiteat
 - i. kokoonpano
 - ii. toiminta
 - b) mahdollinen liikkeenjohdollinen johtoryhmä
 - i. kokoonpano
 - ii. toiminta
 5. Keskeisistä toiminnoista vastaavat henkilöt
 - a) riskienhallintatoiminnon päällikkö
 - b) säännösten noudattamista valvovan toiminnon päällikkö
 - c) sisäisen tarkastuksen toiminnon päällikkö
 - d) talousjohtaja
 - e) muut keskeisistä toiminnoista vastaavat henkilöt
 6. Sisäisen valvonnan järjestelmä
 - a) kunkin toiminnon kuvaus, joka sisältää sen organisaation, resurssit, aseman ja toimivallan
 7. Riskistrategian ja riskienhallintajärjestelmän kuvaus
 8. Organisaatorakenne (sekä sovellettavin osin vaikutus ryhmään)
-

- a) toiminnallinen rakenne, liiketoiminta-alueet ja toimivaltuuksien ja vastuualueiden jakaminen
 - b) ulkoistaminen
 - c) tuote- ja palveluvalikoima
 - d) liiketoiminnan maantieteellinen laajuus
 - e) palvelujen tarjoaminen palvelujen tarjoamisen vapautta koskevan järjestelmän mukaisesti
 - f) sivuliikkeet
 - g) tytäryritykset, yhteisyritykset jne.
 - h) offshore-keskusten käyttö
9. Menettelytapa- ja käyttäytymissäännöt (sekä sovellettavin osin vaikutus ryhmään)
- a) strategiset tavoitteet ja yrityksen arvot
 - b) sisäiset säännöt, mukaan lukien rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat rahoituskäytännöt
 - c) eturistiriitoja koskevat käytännöt
 - d) väärinkäytösten paljastaminen
10. Sisäisten hallinnointi- ja ohjauskäytäntöjen tila, sisältäen päivämäärän
- a) kehitys
 - b) viimeinen muutos
 - c) viimeinen arviointi
 - d) ylimmän hallintoelimen hyväksyntä.
